

3/1 Korfu, má osudová láska

Nejprve musíte ztratit kotvu, aby vás mohlo moře vzít na dobrodružnou plavbu do neznámých končin. Sice je ve vás malá dušička, protože takovou svobodu jste nikdy neměli, vlastně ani nechtěli a zpočátku vůbec netušíte, jak chutná a jak s ní naložit. Po těch letech, kdy jste pořád něco drželi, svírali, rovnali, zachraňovali, tlačili, všechno pustíte a necháte se unášet proudem bez cíle a kontroly. Co na tom, kam vás proud zanes, nemáte přece co ztratit.

Navenek hrdinka s hrdě zdviženou hlavou, uvnitř nadrobno nasekaná jako pažitka, kterou se chystají hodit do vroucí polívky. Asi tak jsem se cítila, když jsem vystupovala s dcerkou z letadla na Korfu. Potřebovala jsem utéct hodně daleko. Ale toho, před kým jsem utíkala, jsem táhla sebou na dovolenou jako těžký balvan. Je přece těžké nechat doma samu sebe.

Na Korfu jsem se více než kde jinde přesvědčila, že všechno je v našem životě pečlivě naplánováno a že náhody neexistují. Setkání s Yiannisem, majitelem apartmánového komplexu, bylo opravdu osudové. Yiannis měl neuvěřitelnou schopnost stmelovat lidi všech generací, různých národností, odlišných charakterů. Od prvního okamžiku jsem měla silný pocit rodinné atmosféry. A tak Holanďané, Italové a Češi tu v taverně trávili pospolu večery jako by byli doma ve svém obýváku. Yiannis svou srdečností a charismatem vytvářel mezi námi jakési neviditelné předitivo a my se díky jeho člověčině družili a navazovali kratičká letní přátelství. Jednou nás Yianny v noci naložil na korbu auta a odvezl do Spartilas na slavnost, kde všechny hostil. Jindy posbíral po rezortu pár lidiček a udělal pro nás vyhlídkovou jízdu po ostrově. Dostali jsme se na místa, kam běžný turista nezavítá, protože se drží osvědčených průvodců. Jindy nás zase učil kolektivní řecké tance a bavil se tím, jak se nám pletou nohy. Bylo veselo a my roztančení a spokojení uléhali ke spánku.

Yianny je nejpracovitější Řek, jakého znám. Kamarád sarkasticky dodává, že je to jediný pracovitý Řek v celém Řecku. Časně ráno nakrmí nepočítaně koček z blízkého i dalekého okolí, vyčistí bazén, vypere prádlo, nakoupí, odveze odpadky, zalije zahradu, uvaří a večer vymydlený, v bílé košili vítá v taverně první hosty. Spát chodí dlouho po půlnoci, až vyprovodí posledního turistu. Před spaním si ještě zapálí cigaretu a spokojeně přehlíží okem tavernu jako by říkal: „Takto je svět v pořádku a

já k tomu malým dílem přispěl“. V sezóně spí tři až čtyři hodiny. Nechápu, kam chodí pro úsměv, kterým mě ráno po šesté hodině vyprovází na východ slunce. Dnes už vím, že na otázku „jak se máš?“, musím odpovědět „dobře“. Jiná odpověď se totiž nepřipouští. Když lidé žijí v souladu se sebou a přijímají, co život přináší, jiná být ani nemůže. A Yiannis takový je.

Jednou mě Yiannis nachytil na skalnatém ostrohu, jak přisoluju moře. „Proč slzy?“ (Yianny za ta léta vládne všemi jazyky. Každým do té míry, do které potřebuje.) „Odešel mi manžel.“ „Umřít?“ Zeptal se s účastí. „Ne, za jinou ženou.“ Yiannisova tvář se rozjasnila. Mávl rukou. „Když ne umřít, dobrý. Nevadí, bude jiná muž.“ Přestala jsem cedit nudle a musela jsem se smát. Proč nemám kousek jeho nadhledu? Bylo mi jasné, že Yianny by truchlil po rozchodu jen dobu nezbytně nutnou. Závidím lidem, kteří umí z těžkých životních zkoušek rychle vybruslit a neztrácejí hlavu. Prostě bouchnou dveřmi a žijí bez trpkých pocitů dál svůj život. Umí odhodit zátěž minulosti a přetnout rezivějící řetěz vzpomínek. Jsem pravý opak. Ze sebelitování jsem měla vždycky jedničku a v sebetrýznění jsem přímo vynikala. Mohla bych vést kurzy sebedestrukce, mám totiž zaručený návod, jak se úspěšně a bez velkého úsilí zničit vlastními výčitkami. Příklady táhnou a nejlíp ty vlastní. Když přišlo v těžké situaci nějaké to nadlehčení, nechytala jsem se stébla jako by to udělal každý rozumný člověk. Naopak, stéblo jsem hrdinně odhodila a přilila pro jistotu trochu toho sebeobviňování, to, aby se za mnou voda zavřela a já dopadla pěkně až ke dnu. Když trpět, tak pořádně. Žádné polovičatosti. Žádné úlevy.

S Yiannisem jsme seděli vedle sebe na skále a pozorovali mlčky klidnou mořskou hladinu. Pak se na mě otočil a rozhodně povídá: „Ty nemá muž, já nemá žena. Ty jen zelený (jsem vegetariánka). Levná žena, dobrá žena. Budeme spolu.“ Hleděla jsem na něj s vykulenýma očima a otevřenou pusou. Nebylo pochyb, že to myslí vážně. Že si mě tu nechá. Hlavou mi proběhlo, jak všechno zimní oblečení a obutí rozdávám kamarádkám, do lodního kufru balím letní garderobu a za minulostí dělám leteckou čáru. Přes léto budu obsluhovat v taverně, přes zimu sbírat olivy. Ve volnu psát a kreslit. Rodina za mnou bude jezdit na prázdniny. To nemělo chybu. Celý život jsem byla hodná, poslušná holka. Co jednou udělat něco ztřeštěného, něco, co ode mě nikdo nečeká, nejméně já sama? Šílené ženy dělají šílené věci. Mám docela dobře nakročeno.

Od tohoto rána jsem už moři do jeho solného dávkování nefušovala. Najednou se v mé hlavě vyjasnilo, jako když ráno vyjde slunce nad ostrovem. Co udělá jedna nabídka k sňatku. Došlo mi, že mě můj muž opustil v tom nejlepším čase. Jsem zralá, když se trochu přišmrncnu, tak i krásná ženská, děti samostatné, starosti žádné. Dal mi jedinečnou šanci postavit se na vlastní nohy, stát se nezávislou a užívat si život prostě jen trochu jinak. Bez něho.

Na Korfu jsem se neodstěhovala. Hodné, poslušné holky se nejdřív musí naučit dělat malé ztřeštěnosti, než dostanou odvahu k těm velkým. Svému muži děkuji za životní zkušenost. Dnes už vím, že odešel pro mé dobro. Dal mi svobodu, kterou jsem sice nechtěla, ale nakonec jí přišla na chuť. Tolik jsem se toho naučila. Pochopila jsem, že samota a osamění mezi sebou nemá rovnítko a tu samotu si umím užít.

Osm let jezdím společně s dcerkou v létě za Yiannisem. Za tím výjimečným mužem z pohádkového ostrova. Snad proto, že mi tady, na jednom skalnatém ostrohu docvaklo, že život jde dál vždycky a za každých okolností a je na nás, jestli ho profňukáme nad rozlitou kaší nebo začneme vařit znovu. Yianny mi každý rok nabízí sňatek. Yianny je má jistota. Až dospěji k velkým ztřeštěnostem, koupím si pouze jednosměrnou letenku.

A pro tento příběh, a ještě mnohé další miluji Korfu. Tady čas plyne v rovnováze s rytmem země. Je tu čerstvé povětří a velká voda, která umí zázraky. Panuje tu řád, který běžnému pozorovateli může připadat jako chaos, ale vstoupí-li do něj, začne plynout a žasnout. Tohle, a ještě mnohem víc je pro mě Korfu. Je to prostě osudová láska.

3/2 Šálek kávy

Držím šálek kávy, příjemně mě hřeje do rukou, které jsou vedle sebe, malíčky se dotýkají a tvoří spolu miskou přesně takovou, aby obejmula tu lahodnou manu. Obláček páry se na vznáší nad šálkem a tvoří spirálu od hladiny výše a směrem nahoru se spirála rozšiřuje, postupuje dále k mé tváři. Hladí mě jemně svými prsty po tvářích a ztrácí se kolem mých vlasů někam dozadu do šera. Vůně se do mě vsakuje, je zemitě silná, protkaná ohněm z pražení, úplně mámí moje smysly, nutí mě zavřít oči a jen vdechovat čarovnou magii. Vchází do mě jako královna do zámku, panuje,

rozhoduje, uděluje milost. Svým dlouhými šaty roztáčí symfonii slasti uvnitř. Kéž by to trvalo do konce dnů, ale jakmile otevírám oči, královna se přestává točit, jen vzdáleně cítím vůni. Vládu přejímá pohled lahodící oku. Smyslná, sametová pěna jako peřina pokrývá hladinu, jemné bublinky tvoří harmonický spolek spolu si hrajících kousků radosti. Dívám se na ně a přistihnu se s lehkým úsměvem, tolik mě ten pohled baví. Je to slastné očekávání, čistý rituál, který naplňuje tělo i duši vzrušením před prvním zážitkem. Z kávy se můj pohled přesouvá na výhled přede mnou. Sedím na terase v pohodlném křesle s výhledem na rybník a les. Svítání jsem nestihla, ale ještě stále se ráno probouzí do nádherného dne. Slunce nemá sílu hřát, je podzim a tak mě hřeje pléd přehozený přes ramena. Nad hladinou se líně táhne mlha, slunce ji pomalu žene do lesa, kde je ještě chlad a temno. Pozvedám šálek a upíjím kávu a užívám si to ticho, požitek z kávy, kdy se tělo tetelí blahem a jak se raduje i duše z pohledu, který se mi nabízí tam venku, za zábradlím terasy. Vlastně není úplné ticho, zvuky linoucí se z lesa, broučkové ohlašují nový den, bzučí a vrní, listy se třepou v mírném vánku. Vstávala jsem příliš brzy, ještě se mi chce trochu spát. Z dálky slyším štěkání psa. Už asi bude hodně hodin, budu muset vstát a jít za svými každodenními povinnostmi. Ale ještě chvíli si chci užít ten pocit hýčkání a syrové lásky. Zvedá se vítr. Začíná mi být zima, ale jsem příliš líná se zvednout a jít se více obléci. To kouzlo by se určitě ztratilo a nešlo by ho vyčarovat zpátky. Hladina rybníka se začíná vlnit a vítr sílí. Přizvedám hlavu, abych viděla na rybník, jenom zvednu bradu a pohodlně se opřu do opěrky křesla. Hladina se vlní čím dál víc, jako by se ryby těsně pod hladinou chystaly najednou vyskočit nahoru. Vítr zesiluje a mě žene vlasy přes obličej. Šálek s kávou i s mými dlaněmi klesá na nohy. Vítr mi žene do očí slzy a rovnou je vyhání koutkem ven, po tváři až do vlasů na straně. Hladina je temná, voda se rozestupuje, a z vody vychází dva trojúhelníkové špice bílé barvy, zvedají se nad hladinu, mezi nimi se objevuje hlava a krk a tělo. Můj Bože, jsou to křídla, veliká, mokrá křídla. Šokem se nemohu ani hnout, nemohu dýchat, střepiny skličujícího děsu se tříští uvnitř těla, zabodávají se do všech buňek a ochromují je. Postava se zvedá nad hladinu. Sedím jako v tranzu, mozek není schopný reagovat, krev nerozhání kyslík, jenom jsem. Doširoka otevřeným a očima sleduji obraz před sebou. Stojí, vlastně se vznáší jen kousek nad hladinou, kape z něho voda. Dívá se na mě, přímo do očí. Spaluje mě a přitom uklidňuje tím pohledem. Setřese křídly vodu a složí je zpět za záda. Vítr si pohrává s jednotlivými peříčky, které odlepil od ostatních, plných vody. Je krásný, alabastrová kůže, tmavé krátké vlasy, je vysoký, se širokými rameny, ty

oči jsou tak neuvěřitelné, je v nich kouzlo, které se opakuje pořád dokola, hypnotizují mě, ta nádhera mě pohlcuje. Jako by mi pohledem dával dávky morfia, jsem mu naprosto odevzdaná. Bezvládně vstávám a jdu k němu, neovládám své tělo. Je tak vzrušující a

děsivý najednou, mám pocit, že jsem se ještě nenadechla, nemám kapacitu v plicích, blížím se k němu. Vystupuje na břeh a blíží se tak ke mě. Když jsme na dosah, najednou si uvědomuji, jak dýchám, z těžka, tak toužebně, nahlas, dýchám ústy, která jsou jen lehce pootevřená. Stojí hned proti mě, přibližuje se a vdechuje mé výdechy. Jeho prsty se dotkly prstů mých rukou, které bezvládně visí kolem mých boků. Pomalu mě špičkami prstů hladí a postupuje prsty nahoru přes zápěstí, předloktí, ramena, ke krku, až do vlasů. Jeho rty se přibližují. Rukama drží ze zadu mou hlavu. Rozepnul mi sponu vlasů a nechal ji spadnout na zem, všechny vlasy hned začaly tančit ve větru, propletl prsty mezi vlasy a jemně si mě přitáhl a rty se v tu chvíli dotkly. Do mě tryská vášeň, láska, hřích, vzrušení a touha. Chci víc. Chci všechno poznat a pochopit. Jde z něho nadpozemské teplo a světlo. Všechno mi předává, rozkládá mě a zase skládá dohromady. Nedokážu zvednout ruce a dotknout se ho. Sám to nechce. Vede mě, dělá si se mnou co chce. Moje rty mu vycházejí vstříc a dychtí po dalších vteřinách společného času. Vášeň mě žene, chci se líbat rychleji, rychleji, rychleji, ale on usměrňuje pohyby do pomalých smyslných polibků, jako malíř vede štětec plátnem, nesmí nic uspěchat. Nedokážu zavřít oči, je tak nádherný, slabé paprsky slunce dopadají na jeho obličej a vykreslují ho, doplňují se s ním. Chci se pořád dívat. Polibek se chýlí ke konci, cítím to, nechci, aby skončil, ale nedokážu to ovlivnit. Naše rty se pomalu opouštějí. Dýchám ještě hlasitěji, rychle a vzrušeně. Dívám se na něho, jeho oči mě spalují, přitom z nich jde klid a mír. Prsty se z vlasů přesouvají na krk, ramena a po celých pažích mě jejich konečky jemně hladí až na prsty a pak slouznou zpět podél jeho těla. Stojí přede mnou a já se nemohu odtrhnout od těch očí. Najednou jako by mezi námi začala padat mlha, jeho obraz už není tak jasný, rozplývá se mi. Nechoď pryč! Prsa se mi zvedají hlubokými nádechy. Pruhy mlhy nebo páry se kolem něho obtácejí a během chvíle z něho zbude jen obláček páry, který se ve spirále točí od země výše a směrem nahoru se spirála rozšiřuje, postupuje dále k mé tváři. Hladí mě jemně svými prsty po tvářích a ztrácí se kolem mých vlasů někam dozadu do šera.

Trhla jsem sebou a probudila se, nohy jsem si polila úplně studenou kávou, šálek, který jsem držela v dlaních spadl na zem a rozbil se. Sedím v křesle a promrkávám oči a uvědomuji si, že to byl jen sen. Ale byl tak živý, že ještě cítím to vzrušení. Vstanu a jdu k zábradlí, klidná hladina rybníka na mě hází odlesky slunce a z louky a lesa se ozývá cvrkot a šum větru ve větvích. Vítr si lehce pohrává s mými dlouhými vlasy a ty v něm jako by tančí. Zhluboka se nadechnu a zahlédnu vepředu něco lesklého na břehu rybníka. Je to moje spona do vlasů.

3/3 Anonymní storíčko

Otevřela to a na tváři se jí už úplně automaticky objevil výraz hodný žaludečních vředů. Čím vehementněji na ty škrobené termíny třeštila oči, tím víc jí unikal jejich pravý význam. Zhluboka si povzdechla. Snad proto, aby dala světu viditelně najevo své utrpení. Poposedla si víc dozadu a hodila nožku přes nožku, čímž si dodala potřebné upjatosti. Té bylo totiž opravdu víc než zapotřebí, když se po ní chtělo, aby se vcítila do role poctivé studentky a zazdila tak sebe samu.

Neuběhla ani minuta a vytáhla z kapsy mobil. Hm, neodepsal. Jako by snad nevěděl, že zrovna teď by zoufale potřebovala nějakou správnou záminku, proč odložit skriptu. Pravidelné vyztužování svých sociálních sítí je přece za každých okolností neodkladná záležitost! A on zrovna mlčí! A přitom když tuhle klábosila s Majdou, to by snad býval zavařil messenger, jak urgentně se dožadoval její pozornosti. No co, stejně si pro jistotu nechá svoje mobilní žezlo v levačce a bude doufat, že jí drobné zavržení mobilního mazlíčka brzy překazí její snahu o vzdělávání.

Další minuty se sypou a ona stále přelétává pohledem ze skript na ubíhající krajinu a to s takovou frekvencí, že sotva stačí přečíst jednu celistvou větu. Kolik je vůbec hodin? Hm, ono je to vlastně jedno. Najednou sebou šubne a úplně energicky se napije, jako by jí to vnuknul kdosi shůry. S dehydratovaným mozkem se přece ještě nikdo inženýrem nestal! No, i když... To jí připomíná Renatu. Dehydratovaná možná ani tak nebyla, ale vypatlaná určitě! A přitom už vloni vyvěšovala se vší pompou fotky z promoce na instáč!

Co tam asi tak má dát ona? Třeba fotku, jak díky nočnímu studiu spojenému s ochutnávkou nejrůznějších čokolád zase markantně přibrala přes zadek? A opět jako

na potvoru zrovna začátkem sezóny? Nó pomalu, ono jaká to vůbec bude sezóna, že jo. Na Krétu ani na Azory to letos teda fakt nevypadá. Nebo Bali, hm... Páni, ta Barča se ale má! Každý léto, ale vážně pravidelně, někam jede nebo spíš letí a přitom pořád samá exotika! Jako ona jí to přeje (nebo se o to aspoň usilovně snaží), ale prostě nechápe, kde na to pořád bere. Její vyhlídky jsou asi takový, že bude celý dva měsíce tvrdnout u mamky v sámošce a v září možná vyjedou s Honzou maximálně tak na Mácháč. Toť její bezva storíčko! A to se bude muset ještě tvářit, že jí cestování po Česku přijde fakt jako cool a pracně k tomu vymýšlet stylový retro hashtagy (nebo spíš trapný) nejlíp v duchu K. H. Máchy.

„Dobrý den, jízdní doklady, prosím!“

Průvodčí! Parádní záminka! Odloží ochotně skripta stranou, jako by byla infekční, a začne šmátrat v batohu svůj ISIC. Užívá si i to málo pohybu, co při tom musí vyvinout. Teď by si šla

s chutí zaběhat! Jo, fakt jako i s chutí, ne jako obvykle. Jenže už zase dřepí namačkaná v kupičku, kde i noha hozená přes nohu znamená poměrně nebezpečný manévr. A naproti ní navíc celkem nechutný individuum. (I když těžko říct, jestli si neříká totéž o ní.)

S hrdostí ukazuje průvodčímu svoji průkazku studenta, neboť tento status má podle ní (navzdory zákalu dnešní doby) obecně stále ještě dobrý zvuk. Zároveň si ale trochu trpce uvědomuje, že spolu se statusem prozrazuje i svůj rok narození, a to už jí tak dobře nezní. Je jí pětadvacet sakryš a už aby se přitom pomalu styděla za svůj věk! Jasně že ne přímo za to číslo jako spíš za svůj ehm... dosavadní život. Když to tak srovná třeba s Majdou, Barčou nebo i s tou husou Renatou, tak co vlastně dokázala za těch 25 let? Co je to kruci za kýčovitou otázku?! Skoro se až zašklebí nad vlastním pohoršením, ale pak si uvědomí, že ji můžou lidi v kupé pozorovat, a tak sklopí zrak. No jo, ze všeho nejvíc se těch pětadvacet let snaží prostě chovat jako ostatní. A to znamená mimo jiné zařídit si studiem co nejpohodovější budoucnost.

Teď už se do skript nemůže ani kouknout, ale pořád je má otevřené. Co kdyby z nich třeba ty poučky vyzařovaly? A Honza furt nepíše. Ale stejně, on je prostě její jediná jistota. Trochu pookřeje při pohledu na tapetu svého mobilu, odkud na ni svítí jejich

společná fotka z Vánoc. Vida, jak se přes Davida dokázala přenést! Při vzpomínce na toho kluka z basketu se šibalským úsměvem se jí ale sevře žaludek. Ne! Už si to přece tolikrát opakovala. Nehodili se k sobě! Usilovně žmoulá jízdenku ve dlani. Snad si párkrát potom v metru dobře rozuměli, snad měla chvílema i pocit, že se mu líbí. Vždycky když ho uviděla... Nikdy předtím (a vlastně ani potom) nic podobného necítila... Ale proč to ksakru zase vytahuje?! Vždyť on byl úplně jiná povaha! A kdyby to neznělo tak šíleně těžkopádně, řekla by si snad, že David pocházel z naprosto odlišný společenský vrstvy. Zato Honza, ten je... tak nějak... no prostě ten ji dokáže ocenit! Radši už mlč...

A na klíně pořád okouní ty zpropadený skripta! Z usměvavých rysů její tváře se pojednou kamsi vytrácí lehkovážnost. Vtom úpěnlivě trhne hlavou směrem k oknu a zaměří svůj pohled do neurčita protihlukové stěny. Proč to vůbec dělá? Kvůli komu? Kvůli čemu? Teď by ze všeho nejradši chtěla jít prostě ven a dělat něco rukama! Cokoli! Třeba sekat dříví nebo roznášet letáky. Jenže si to všechno jen představuje a sedí přitom na zadku! A stejně se dneska už nic nenaučí. Tak k čemu to je? Ty jo, bylo by to v té sámošce vážně tak hrozný? Určitě lepší než tohle zabíjení času! To by mohla po práci třeba i sem tam něco ušít. Už dva roky jí přece trčí jehla vyčítavě zabodnutá v rozdělaný sukni! A teď, jak to tak vypadá, už se do ní stejně ani nevejde. Ta představa ji opravdu žalostně dopálila. Celý ty roky se nutí budovat si svůj lepší život a přitom si ho tím akorát zbytečně ztrpčuje! Ano, spoléhá se, že když to klapne, najde

místo někde v kanceláři a bude se mít dobře. Ale bude se mít dobře?! Jen díky těm třem kýženým písmenkům před jménem?

Na vyzařování moudra přestala rázem věřit a odhodlaně skripta zabouchla. Úplně si zapomněla před ostatními uhladit svůj rozervaně vyhlízející obličej. Nechtěla ani domyslet, co si možná jednou v tom klimatizovaným kanclu uvědomí. Totiž, že kdyby těch šest let místo zírání do zkostnatělých knih, projímavých vzorců a nelítostných grafů radši celou tu dobu šila, mohla mít to slibovaný modrý z nebe už dávno. A k tomu třeba i vlastní kolekci!

Vlak brzdí jako šílenec! To skřípání se jí vřeje přímo pod kůži. Bude vystupovat a zrovna teď. Má to snad chápat jako nějaký signál shora? Neboť hloupá a koukej

pohnout! Ještě narvat do krosny ty pitomý skripta, zandat mobil, bundu má, takže jde se. Aha, skvělý... Ulička je zacpaná. Zaraženě se ohlédne na místo, kde předtím seděla. Co kruci zase celou tu cestu dělala?

3/4 Stáří

Miky nervózně přešlapoval po kuchyni. Venku už začalo svítat. Každou chvíli určitě cvakne klika, otevřou se dveře a jeden z páníčků ho pustí ven. Kdyby měl potní žlázy, bude kompletně mokrý. Soustředěně přecházel po místnosti a snažil se dýchat. Vydrž to, vydrž to, vydrž to, opakoval si v hlavě. Nechtěl, aby se jeho opatrovníci zase rozčílili a křičeli na něj. Věděl dobře, že se potřeba vykonává venku, ale po čtrnáctém roce života už neměl takovou výdrž. A vůle mu v tomto případě moc nepomohla.

Mrzelo ho to. Kolikrát se omlouval. Kolikrát se snažil vysvětlit, že si jeho břicho nedá říct. Marně. Páníčkové mu nerozuměli. Nebo ho zkrátka neslyšeli přes hlasité nadávání.

Nervozita začala vzrůstat. Sluníčko už vystoupalo výš, a jako na potvoru dnes nikdo nešel. Asi zaspali. Co mám dělat? Co mám dělat? Miky už přešel z chůze do klusu. Ne snad že by to pomáhalo, ale potřeboval změnu. Měl pocit, že mu oči vypadnou z důlku. Když nepochodoval, křížil zadní nohy přes sebe. Chybělo málo a vážně si je zauzloval.

Čmucha u dveří, škrábal na ně. Bolest v břichu se stupňovala.

A pak to nevydržel. Zase.

Zarmouceně se odkolíbal do pelechu a čekal na nevyhnutelný příchod pánů. Nyní už se tolik netěšil. Byl by rád, kdyby se neukázali. Ale zákon schválnosti funguje vždy spolehlivě.

Pár minut po vykonání potřeby klika skutečně cvakla a do kuchyně vstoupila panička. Okamžitě spatřila nadílku.

„Ty prase jedno libový, to se dělá? To se dělá?! Padej ven, ty mezku! Kdo v tom smradu má bejt?! Ale já už toho mám dost. Půjdeš do verandy!“

Miky neztrácel čas a vyběhl ven. Pevně doufal, že panička své sdělení nemyslela vážně.

Teď se venku pěkně vyčurá a než se vrátí, všichni se zase uklidní. Prožijí hezký den. Večer si ho pán v obývacím pokoji položí na klín a jako vždy se spolu podívají na zprávy. Určitě to tak bude...

Jenže tentokrát se Miky odpuštění nedočkal.

Chvilí vesele pobíhal po trávě, načež ho panička zavolala domů. Usmívala se. Vše se zdálo v pořádku.

Než doběhl do verandy. Dál už ho vítaly jen zavřené dveře.

„Tady teď budeš bydlet. Dala jsem ti sem pelech. Tady máš misku s vodou a s granulema. Už mě nebaví čichat ty smrady a pořád to tam uklízet. Když to nejde po dobrým, zůstaneš ve verandě.“ A zmizela uvnitř.

Miky stál jako opařený. Střídavě hleděl na svůj pelíšek a na dveře, které se už pro něj neotevřou. Místo, jež mu bylo ještě ráno domovem, zmizelo. Po letech zůstal sám a v chladu studené haly. Jenom kvůli tomu, že zestárnul a potřeboval víc péče.

Zalezl si do pelíšku. Stále ještě doufal v zastání u pána.

Bohužel ani toho se nedočkal.

Miky se snažil přijmout svůj nový život. Moc se mu stýskalo. Cítil se osaměle a často se klepal zimou. Páníčkové s ním nemluvili. Nepohladili ho. Vždy ho jen pustili ven, naplnili misky a odešli zpět. Domů.

Po pár dlouhých dnech samoty se najednou otevřely dveře a objevila se v nich Magdalénka. Dcera Mikyho pánů, která bydlela v druhém patře domu. Pro pejska to byl anděl. Vždycky se k němu chovala moc hezky. Povídala si s ním, drbala ho a podstrkovala mu dobroty.

Vrátila se právě z pracovní cesty a ihned šla svého psiho kamaráda přivítat.

„Chudáčku malej, kam tě to šoupli? Není ti tu zima?“ starala se dívka a chovala pejska v náručí.

Miky se k ní vděčně přitulil. „Není, Magdalénko, není. Jenom občas. Ale teď zrovna se cítím báječně.“

Magda pozorovala, jak pejsek slastně přivírá očička a olizuje jí ruku. „Tak to je dobře. Neboj se. Nenechám tě samotného. Jakmile to půjde, přijdu za tebou. Koupila jsem ti mleté masíčko, aby se ti dobře kousalo.“

Dívka vzala Mikyho pod předními packami a podívala se mu zpříma do očí. „Pověz mi. Ty jsi zase potentoval kuchyň, že tě vyhodili sem?“

Miky sklopil zrak a povzdechl si. „Magdalénko, ani nevíš, jak mě to mrzí. Ale jsem už starý pes a občas zkrátka nevydržím. Snažil jsem se. Vážně moc. Bohužel to nešlo.“

Magda pejskovi rozuměla. Vždycky správně vytušila, co si myslí. Opět ho přivinula k hrudi a šeptala mu do oušek konejšivá slova.

„Vím, že to je těžké. A čistě mezi námi, pevně doufám, že rodiče tohle nikdy nepotká a vždy zůstanou soběstační. A pokud snad potká, tak až budou hodně staří. Já bych se k nim každopádně takhle nikdy nezachovala. A mrzí mě to na ně. Na jednu stranu chápu, že chtějí mít čistou kuchyň. Ale na druhou stranu mají pejska, který taky stárne a potřebuje pomoc.“

Miky zvedl hlavu a olízl své ochránkyni tvář.

„Jsem rád, že tě mám, Magdalénko moje milá. Aspoň vím, že se můžu tady v té samotě těšit na někoho, kdo mě pohladí.“

Magda pejska pevně přivinula. Jeho pohled stačila za tisíc slov.

„Taky tě mám ráda, Miky. A nikdy tě neopustím, i kdyby ses mi vytentoval třeba na hlavu.“

3/5 Ze života lidí

„Na zahradě nám překážel starý pařez. Než abychom se s ním vykopávali, rozhodli jsme se ho seříznout těsně u země. Až když ho táta překrojil, zjistili jsme, že byl z vnitřku vyžraný a obydlený mravenci. Ti teď byli řetězem pily rozhození všude po trávě mezi pilinami a vajíčky. Chaoticky pobíhali sem a tam, úplně dezorientovaní. Zatímco jsem je pozoroval, bylo vidět, jak se postupně domlouvají a od středu hemžícího se hejna začínají šířit řád. Postupně zvedali vajíčka a stěhovali je do jiného úkrytu, vybíhali za mravenci, kteří panikařili někde na okraji a po chvíli už kromě jednoho nebo dvou beznadějně ztracených celé mraveniště zase fungovalo jako předtím.“

- František Procházka, 13 let, deník

Gzwszikzika¹ probudila voda, kapající mu na čelo. Mátožně vstal a zadíval se na popraskaný, prosakující strop. Už aspoň padesátkrát říkal majiteli, že do spodních pater zatéká – ale bylo samozřejmě pošetilé předpokládat, že by se měkouš o něco takového staral. Nešlo dokonce vůbec vyloučit, že tu vodu dolů pouští schválně.

Gzwszikzik schroupal trochu bílkovin, nasoukal se do umolousaného overalu, kterým se byl povinen zakrývat kvůli měkoušům, a vydal se klikatými chodbami vzhůru. Dřív bývaly čisté a suché, ale teď byly plné špíny a občas i ležících lidí – někteří byli i živí. Kvůli prosakující vlhkosti se v bydlení šířily plísně, které měly na jeho obyvatele devastující účinky. Měkouši to určitě dobře věděli, a buď jim to bylo jedno, nebo z toho měli radost. Jejich dům stál nahoře na bydlení, vysoký, pravoúhlý, a oni na lidi, živořící pod zemí, kašlali. Ani za současného stavu věcí by samozřejmě pro lidi nebylo těžké udržovat chodby aspoň v jakés takés čistotě, ale rezignace se šířila jako jed. Gzwszikzik si cestou zapamatoval několik ležících pro pozdější potřebu a po pár minutách ve vinoucích se chodbách vylezl na světlo.

Ulice byla přímá, rovná, jako všechno, co dělali měkouši ve svém zvláštním úsilí o dokonalost, neustále podrážčeném jejich vrozenou dispozicí k chaosu a rozkladu. Pseudoracionální tvary byly rozbité graffiti a hromadami odpadků, vyhrézávajícími z pytlů, poházených okolo popelnic. Lidé dělali, co mohli, ale měkoušský bordelismus prostupoval všechno.

Gzwszikzik zamířil na jihovýchod, pěšky. Busem by mu to sice trvalo deset

---

¹Zjednodušený latinizovaný přepis bez kódu pachových stop

minut oproti hodině chůze, ale nemusel by přežít, ani kdyby jel ve vyhrazeném oddělení. Takhle se mohl aspoň cestou potkat s několika desítkami dalších rozumných lidí, potřít si tykadly a vyměnit pár pachových stop. A balíčků.

V práci byl na čas, jako ostatně vždycky. Odpíchl se u brány a ignoroval zhnusený výraz měkoušského vrátného, který ostentativně nosil vojenskou čepici s odznaky z Tažení. Stejně si Gzwszikzik nikdy nebyl jistý, co která měkoušská grimasa znamená. Uměli ty svoje polotekuté ksichty kroutit do nejroztodivnějších tvarů, ale s tím, že vypadali pořád stejně odporně a všichni stejně, to nepomáhalo ani trochu. Rozeznávat se dali aspoň trochu jen díky srsti nebo oblečení – to ale každý den měnili podle naprosto arbitrárních kritérií. Vrozená dispozice k chaosu.

„Éj, brouk zase smrdí na čas!“ volal jeden z měkoušů, když se přiloudal deset minut a čtyři vteřiny po začátku pracovní doby. Nejspíš Miloš? Nebo to byl Hung? Asi Miloš, Hung měl černou srst. Gzwszikzik nechápal, proč by dochvilnost měla být předmětem posměchu a už vůbec nechápal, jak může měkouš mluvit o smradu, když, jak už se mnohokrát prokázalo, není schopný svůj čich vůbec používat. Nicméně, ta poznámka se dala pokládat skoro za přátelské pozdravení. Řekl brouk, ne křupka.

Křupka bylo označení pro lidi, které měkouši začali používat za války. Prý odpovídalo zvuku, který dělaly lidské chitinové krunýře, když dostaly zásah protipancéřovou střelou – nebo když se do nich pustili vojáci s palicemi. Připomínalo lidem, jak se na ně měkouši dívají – jako na něco, čehož je utrpení a smrt hlavním atributem.

Někdo by mohl namítnout, že „měkouš,“ výraz trefně popisující biologickou podstatu těch bytostí, které při sebelehčím seku makadlem nebo stisku v kusadlech začaly vypouštět různé vnitřní šťávy, bez nichž nedokázali fungovat, také není právě vlídný. Ale byl propastný rozdíl v samotné podstatě mezi měkouši a lidmi. Gzwszikzik to dobře věděl, i když musel polykat jejich urážky a každé ráno mu kapaly na hlavu jejich splašky. Lidé byli... lidé. Měli nejen rozum, ale také cit pro krásu a schopnost tvořit úžasné věci, kráčet vpřed jako civilizace, jako druh. Měkouši se mohli snažit, ale celá jejich existence byla jenom groteskní parodií. Sami o sobě si mysleli, že jsou jakýmisi "skutečnými" lidmi, ale nikdo, kdo si pamatoval Tažení, nemohl pochybovat o tom, že nejsou nic než monstra.

„Tak, pánové, pustíme se do toho,“ ozval se hluboký, žoviální hlas. Do šatny vstoupil Martin Voroncov, předák směny. „Miloš, Hung a Pepa pojedou na přebírku.

Jurij a Dinh se pustí do třídění. A pan Gzik vyrazí na roznášku, jako vždycky,“ usmál se nakonec na Gzwszikzika. Vždycky se snažil se k němu chovat přátelsky a blahosklonně a před nepoznatelně zmrzačené Gzwszikzikovo jméno vždycky vkládal oslovení „pan.“ To byla další z těch měkoušských věcí.

Když před deseti roky měkouši dorazili a během pěti měsíců naprosto rozvrátili lidskou civilizaci, samozřejmě se spousta těch, co přežili, ptala, jak k tomu došlo. Zajímalo to i samotné měkouše. Dospěli k názoru, že zatímco lidi žijí v „rigidní, pyramidální společnosti hejna“ s královnou jako alfou a omegou všeho dění a především reprodukce druhu, která je „inherentně fragilní,“ měkoušský individualismus je výrazně životaschopnější. Každá měkoušská samice je (alespoň potenciálně) královnou a každý samec jejím mužským ekvivalentem, čemuž měkouši říkají král, výraz, který za normálních okolností používají jen pro svoje dočasné vůdce.

Tahle teorie byla pro měkouše zdrojem velké pýchy. Vyžadovali po lidech, aby je oslovovali „králi,“ nebo „královno“ a podle některých měkoušských komentátorů tato oslava individuality vedla u už tak dost dezorganizovaných měkoušů k ještě bezuzdnější bezohlednosti a nezaměřené sexuální náruživosti. Jiní měkouši naproti tomu dávali na odiv, jak lidi respektují – obvykle to znamenalo, že se k nim chovali zhruba jako k domácím zvířatům a tvářili se, že je to od nich vrcholem milosrdenství a civilizace.

„Ano, králi Voroncove,“ uklonil se Gzwszikzik, jako vždycky, a jako vždycky klidně přijal měkoušovo vysvětlování, že ho nemá tak titulovat. Neupoutávat pozornost, pokořovat se, uhýbat z cesty, být hodný brouk, to byl způsob, jak zůstat v relativním bezpečí. Na dispečinku si vyzvedl svůj náklad a vyběhl zase do města.

Kurýrní společnosti zaměstnávaly hodně lidí. Město vzniklo brzy po Tažení, živelně, bez pořádného infrastrukturního plánu (respektive s plánem měkoušským, tedy naprosto nedostatečným). Zároveň v něm probíhal neustálý mohutný tok zboží. Měkouši brzy přišli na to, jaké výhody má lidská schopnost organizovaně fungovat ve velkých celcích, a doručovací odvětví skoro kompletně přešlo do makadel lidí - samozřejmě pouze na úrovni zaměstnanců. Lidé neměli mentální předpoklady pro tak individualistickou činnost, jakou je podnikání, a tak jim byla v jejich vlastním ekonomickém zájmu zapovězena, rozhodli měkouši.

Každý den se nicméně po městě rozeběhly stovky lidí a podle vlastních vzorců se s pomocí pachové komunikace potkávali, předávali si balíčky a i když jen

zřídka kdy používali jiných dopravních prostředků než vlastních čtyř nohou, byli v průměru o 24,38% efektivnější než čistě měkoušské doručovací služby – a samozřejmě nebrali ani zdaleka takový plat.

Gzwszikzikovi šla práce dobře od makadla, jako ostatně vždycky. Stihl také prohodit pár pachových stop s Szzztekem a vyměnili si balíček. Donesl ho pak na policejní stanici. Sám jeden předal Zukkossstsovi. Nevěděl, kdo ho doručí k radnici, ale věděl, že se tam dostane. A stejně tak desítky, stovky, tisíce dalších balíčků po celém měkoušském městě.

„Hej, křupko!“ zaječel kdosi a Gzwszikzikovi se zatočila hlava. Byla to skupina mladých měkoušů a jeden z nich držel v ruce frekvenční inkapacitátor. To byla zlá věc, vyvinutá během Tažení. Lidé byli citliví na některé frekvence. Stačily dostatečně silné vibrace na správné frekvenci a člověku se z toho začal úplně vařit mozek. Celá šestá lidská armáda byla při Tažení do jednoho pobita měkouši v kotli u Zsszuttkrk, když nájezdníci položili přes bojiště síť z takových emitorů, umístěných na vrtulnicích i na kopcích okolo. To, co měla ta měkouška, byl samozřejmě jen malý model, prodávaný údajně za účelem sebeobranu před „nativními revanšisty.“ Skutečnost byla taková, že mučení lidí těmito zařízeními bylo ve městě na denním pořádku. Gzwszikzikovy se podlomily všechny nohy. Upadl a rozsypany se mu některé balíčky. Měkouši okolo se smáli. Na záda mu dopadl úder a brzy další, jak se mládež osmělovala a pustila se do něj klacky a kamením.

Jedna měkouška se postavila přímo před Gzwszikzika a pořádně ho přetáhla obuškem přes hlavu. „Yass, queen,“ vykřikovali pochvalně ostatní ten čestný titul, který si měkouši automaticky uzurpovali. Gzwszikzik věděl, že mu zbývá už jen pár desítek vteřin, během kterých vydrží být vystaven emitoru, než úplně zblbne a ztratí vědomí třeba i na několik hodin. Jeho jedinou šancí by pak bylo, že by omladinu přestalo bavit ho mlátit dřív, než zemře, ale to nebylo pravděpodobné. Jejich otcové a matky se z války vrátili v brnění z lidských exoskeletů a šperky z chitinu byly v určitých kruzích velmi populární.

Nicméně tihle mladí měkoušci buď neposlouchali, co jim rodiče vyprávěli, nebo zapomněli, že civilně prodejné paralyzéry mají o něco slabší účinek než ty vojenské. Přiblížit se tak blízko zepředu k člověku byla chyba. Gzwszikzik skrz rudou mlhu zmobilizoval poslední zbytky sil a švihl oběma hrudními končetinami. Měkouška zaječela a padla na zem, krev se valící z roztržených nohou a břicha. Ostatní začali vřískat a utíkat.

Gzwszizik chvíli stál na místě na třesoucích se nohou a pomalu se dával dohromady z účinků paralyzéru, zatímco na zemi před ním lapala po dechu měkouška. Zírala na něj doširoka otevřenýma očima a postupně upadala do šoku. Gzwszizik se otrásl, otřel si ostny a co nejrychleji se rozeběhl pryč. Bylo jisté, že za chvíli dorazí dupači, jak lidé říkali ozbrojeným měkoušům se strážními pravomocemi. Většina lidí v jejich péči nepřežila ani do chvíle, než proti nim bylo vzneseno formální obvinění.

Naštěstí už byl skoro konec směny. Gzwszizik doručil nebo předal posledních pár balíčků a vydal se domů. Okolo něj proudily zástupy měkoušů, nad ním se tyčily jejich ohyzně hranaté domy, brodil se v jejich odpadcích. Ze všech stran řvaly jejich reklamy na šťastný život a šklebily se na něj stále stejné, rozměklé obličejy pod různobarevnými chumáči srsti. Měkouši se chvástali svým vítězstvím a tím, jak se usídlili na troskách lidských měst. Každý z nich byl králem nebo královnou, každý z nich byl základem nové kolonie, neuvěřitelně životaschopným dobyvačným jedincem. Rigidně hierarchizovaní lidé nemohli tak flexibilní síle vzdorovat. Jakmile byl rozrušen jejich hlavní systém a zabita královna, veškerá jejich moc se rozpadla a nyní byli odsouzeni k vyhnutí, ať už by s nimi měkouši dělali cokoli.

Byl konec.

Měkouši tomuhle pevně věřili a i mezi lidmi se našlo dost, kteří se nechali tím donekonečna opakovaným všudypřítomným žvástem zdeptat. V bydlení jich několik žilo. Gzwszizik se nad jedním z nich zastavil. Sedával pořád jenom v chodbě, permanentně opilý. Ostatní lidé ho krmili v naději, že se trochu sebere a začne pracovat, ale to se nestalo.

„Supusuku, prober se,“ šťouchl do něj Gzwszizik.

Supsuk něco zamumlal a schoulil se do klubíčka na špinavé podlaze.

„Supusuku, už odpočíváš moc dlouho,“ naléhal Gzwszizik. „Nemůžeš nechávat ostatní, aby tě pořád krmili a nic sám nedělat. Potřebujeme tě. Lidstvo tě potřebuje!“

Supsuk neodpovídal a kromě dechu se nehýbal.

Gzwszizik se rozhlédl okolo. Nikde nikdo. Ostatní opilci byli už pryč. Vztáhl hrudní končetiny a zlomil mu krk. Naložil si jej na záda a odnesl do společné spižírny. Jeho živiny budou potřeba. Za deset hodin a třináct minut vybuchnou nálože na radnici, na všech dupačských stanicích, v místní vojenské posádce, na všech stanicích busu a na dalších místech kritické infrastruktury. Lidé se pak vyhrnou ze

všech těch vlhkých kobek, kam je měkouši nacpali, a vezmou si zpátky svoje město. A stejně tak všechna ostatní města na světě, ve stejný okamžik. Kdyby to Gzwszikzik uměl, ušklíbl by se. Jak asi měkoušům poslouží jejich úžasná individualita teď?

Měkouši zabili jednu královnu, trochu přeorali povrch planety a spokojili se s plácáním se po zádech, že zvítězili. Přes moře žvástů a sociologických prací nikdy lidem neporozuměli a nevšimli si toho, co se s lidskou společností dělo. To, co se jim jevilo jako zhroucení neohebného systému, ze kterého vyrvali centrální článek, byla jen krátká chvíle přeskupení. A zítra ráno zjistí, jak tvrdá skutečně umí „rigidní hierarchie“ být.

„Lidstvo žije,“ zamumlal si pro sebe Gzwszikzik, když složil jídlo, které dřív bylo Supsukem, k ostatnímu. Pak šel spát. Zítra bude potřebovat všechny své síly – lidstvo je bude potřebovat, až vyrazí na lov.

3/6 Ztráty

Bylo už skoro jedenáct hodin večer, ale pan Jan pořád seděl v kuchyni, hlavu skloněnou, ruce opřené o čelo. Bylo 24. června, teplá letní noc, navíc slavil svátek, ale to mu bylo jedno. Měl starosti. Jeho rodina se dostala do velkých finančních potíží a hrozila dokonce exekuce. Už neměl sílu a nervy číst výpisy z banky, od mobilního operátora, od plynařů, jak ho pořád k něčemu vyzývají, posílají urgence, nedoplatky, úroky z omeškání, které narůstaly každým dnem.

Už neměl sílu to řešit, tak si šel raději lehnout. Poslední myšlenka před usnutím byla ta, že úplně nejlepší by bylo, na to všechno zapomenout, nebýt toho součástí, být jen divákem v nějakém dost nepovedeném seriálu. Jelikož byla právě půlnoc, navíc svatojánská noc, kdy se stanou zázraky, tak jeho přání se opravdu splnilo. Noc si jeho starosti vzala sebou.

Vstával ráno v sedm na zazvonění budíku. Bylo právě pondělí ráno. Obyčejně pondělí nenáviděl. Znamenalo to naklusat do práce na úřadě, kde byla práce sice lehká, lež nemilosrdně okleštěna platem podle tabulek, se kterými zaměstnavatel nemohl moc hýbat. Pan Jan byl proto pět dní v týdnu 8 hodin přesvědčen, že za svůj výkon není vůbec adekvátně ohodnocen, a že právě to je kámen úrazu, proč dluží všude, kam se podívá. Teď ale problémy neměl, takže se vzbudil s velmi dobrou

náladou. S radostí vyskočil z postele, pohled na slunce, které stálo už vysoko na obloze mu přidával na náladě ještě víc, uvařil si hrnek čerstvé kávy a ještě si zpíval.

Najednou do kuchyně vkročila jeho žena a nazlobeně mu řekla: „To má někdo od rána náladu, ačkoliv vůbec nemá důvod.“ A zase zmizela. Pan Jan pokrčil rameny. On byl v pohodě.

Odešel do práce a rozdával tam úsměvy na všechny strany. Všichni se tomu divili. Pro ně byl obyčejný bručoun, který má problémy s celým světem, jako i sám se sebou. Už neskuhral, že za svoji práci je nedostatečně ohodnocen, že tohle je nespravedlnost, bral to jak to je a svoji práce odvedl bezchybně ještě i nad rámec povinností.

Po příchodu z práce domů se jen pousmál nad urgencí splátky hypotéky, jako i leasingu na auto. „To jsou věci“, řekl si a vstoupil do kuchyně.

V kuchyni seděla jeho žena a vypadala utrápeně.

„Copak se stalo?“ sedl si pan Jan vedle ní a nechápal její divné rozpoložení. Marně přemýšlel, co se mohlo stát. Výročí svatby mají přeci v říjnu a to je daleko, svátek měla v dubnu a tehdy jí dal krásnou kytku a koupil meruňkové jarní šaty, po kterých toužila, sice drahé, ale co by pro manželku neudělal, peníze budou a my nebudeme, narozeniny budu mít další měsíc, to musí vymyslet, možná se zeptá....

„Chtěla bych vědět, jak to všechno zvládneme poplatit“, hlesla skoro neslyšně. Pan Jan si sedl a nechápal. „Jaké placení, my máme něco platit? A za co? A komu?“ šlo mu hlavou.

Jeho žena měla všechny složenky a výzvy na stole. „Nemáme zaplacenou už druhou splátku hypotéky, za chvíli přijde třetí a toho se hrozím, leasing na auto nesplácíme už tři měsíce,

dlužíme za plyn, za elektřinu, za internet. Suma sumárum je to skoro sto tisíc. Úspory nemáme, peníze taky ne, co budeme dělat?“ koukala se na něj s nadějí, že navrhne nějaké řešení. Její manžel si přece se vším věděl rady. Místo na úřadě dostal právě proto, že byl praktický, vynalézavý, tak ať se trochu angažuje i ve vlastní domácnosti.

Pan Jan se na ni užasle podíval, ale jelikož přišel v noci o své problémy, tak mu nedošlo, že jeho paní mluví o jejich rodině. Připadalo mu, jakoby mu říkala trable lidí ze seriálu, nebo filmu. Tak jen řekl: „Tak těm nešťastníkům bych doporučil, aby si sehnali levnější bydlení, holt z baráku do paneláku není žádná sláva, ale skončit pod mostem je horší, auto prodat a jezdit autobusem a vlakem, aspoň dočasně, dohodnout se na splátkách kde a jak se dá. Sto tisíc je sice dost, ale pořád jsou lidi, co dluží miliony. Na finanční bankrot to není.“

Jeho žena na něj vyjeveně koukala a v jednom momentu si myslela, že se musel z toho všeho zbláznit. Ještě pořád měla v paměti to ráno, kdy si v kuchyni zpíval, a přitom neměl nejmenší důvod.

„Víš moc dobře, že auto dát pryč nemůžu!!“ vybuchla, „cesta do práce autobusem mi trvá dvě hodiny, autem jsem tam do půlhodiny. A novou práci zatím nemám, a asi ani mít nebudu. A přijít o práci je to poslední, co nám ke štěstí chybí.“

Pan Jan na ni užasle zíral. Vždyť on neříkal nic o tom, aby nechala práci, aby nejezdila autem, protože ví, jak ráda jezdí autem, ježdění jí velmi dobře jde. A vtipy o ženských za volantem, to rozhodně neplatilo na jeho ženu.

„Ale vždyť já jsem nic neřekl“, odpověděl konejšivě. „A vůbec, proč ti tak leží v hlavě osud nějakých cizích lidí?“

„Na téhle úrovni se s tebou odmítám bavit a na srandičky nemám vůbec náladu“, řekla a zvedla se. „Jsem zvědavá, jestli ti ten optimismus vydrží, když sem jednoho dne přijdou exekutoři a budou lepit zabavený majetek“, dodala plačtivě.

Zůstal v kuchyni sám a nevěděl, co má dělat. Najednou svou ženu nepoznával. Jo, je to pravda, že poslední dobou ji dost odbýval. Kdy se naposledy milovali? Už je to tak dlouho, že si ani nepamatuje. Jistě, nejsou nejmladší, mají dceru, která bude mít dvacet, loni maturovala a studuje prvním ročníkem na vysoké škole medicínu. Je to chytrá holka.

„Ale proč jsem vlastně manželku tak dlouho odbýval?“ šlo mu hlavou. „Vždyť ji miluji, vážím si jí a ona snad taky mě, nemáme před sebou žádné tajnosti, nikdy jsme neřešili nevěru, nebo tak, to je mi záhadou“, takové myšlenky mu šli hlavou.

Rozhodl se, že se tím nebude trápit a raději se šel projít ven. Blížilo se léto, a tak mu napadlo: Jasně! Letní dovolenka! To je ono! Jeho žena velmi ráda cestovala a už dlouho spolu nikde nebyli. Pořád se jen míjejí, chodí do práce a z práce, svojí ženě přestává rozumět, letní dovolená pomůže. Dělá recepční v jedné firmě, pořád zapřáhnutá, zaslouží si, aby taky ji někdo rozmazloval, aby se o ni staral, zaslouží si užít.

Vybral se do nejbližší cestovní kanceláře, která byla ale nejdražší v celém městě. To mu ale bylo jedno.

„Pane, přejete si?“ zeptala se ho úslužně prodejní manažerka v hezkém firemním kostýmku. Profesionalita byla cítit každým coulem.

„Chtěl bych svou ženu pozvat na dovolenou. Ale musí to být dovolená na úrovni, all inclusive, obrovský pokoj s klimatizací, hotelová pláž, palmy, bazény“, vyjmenovával a těšil se, jak svou choť překvapí.

„Samozřejmě“, řekla slečna a začala mu překotně nabízet opravdu exkluzivní hotely nejvyšších cenových kategorií. Pan Jan mohl na nich oči nechat. Většinou chodili do jednoduchých ubytovacích zařízení, kde si i vařili, ale proč vlastně? Copak není lepší si alespoň na dovolené trochu odpočinout od otročiny v kuchyni? A místo stání u plotny si jít raději zaplavat, nebo šnorchlovat? Po necelé hodině koukání na nádherné barevné fotky měl jasno.

„Vyberám si tenhle“, ukázal prstem na nejluxusnější nabídnutý hotel v Jordánsku.

„Výborná volba pane“, řekla profesionálně prodejní manažerka a vypadala spokojeně. Takové pobyty neprodává každý den. V duchu už viděla svou vysokou provizi.

„Vystavím Vám smlouvu, prosím průkaz totožnosti“. Pan Jan jí ho podal a zjistil, že do odjezdu zbývá měsíc, jeho žena bude mít narozeniny, to bude dárek za všechny peníze, a možná ji k tomu dá i ...

„Platit budete hotově, platební kartou, nebo na fakturu?“ ptala se ho prodejkyň.

„Platební kartou“, řekl pan Jan a vytáhl bankomatovou kartu.

„Je to celkem sedmadvadesát tisíc korun, jen Vás musím upozornit, že jelikož se jedná o odlet za necelý měsíc, tak je potřeba uhradit celou částku.“

„Jo, to je v pohodě“, kýval pan Jan hlavou. Stejně by to platil všechno najednou. Takové to částečné placení na zálohy, to neuznával. Člověk na to hned zapomene, dostane se do finanční tísně a má problém.

„Je mi líto, ale Vaše karta nedisponuje dostatkem finančních prostředků“, řekla mu prodejní manažerka.

„Cože?“ probrala pana Jana ze snění.

„Nemáte na Vaší kartě dost financí, nevím kolik tam máte, ale sedmadvadesát tisíc to není“, podávala mu kartu.

„Jak je to možné? Vždyť já přece peníze mám, nejsem žádný chudák. Já na tu dovolenou se svou ženou odletím“, defilovalo mu v hlavě.

„Tak mi tedy vystavte fakturu“, řekl rychle.

„Dnes to všechno zaplatím“, řekl, když viděl její nevěřící obličej. Zřejmě nemá s tímto zkušenosti. Říká se: „bez peněz do hospody nelez“ a tenhle pán jaksi na zaplacení zatím nemá.

Přesto mu tu fakturu vytiskla a řekla: „Upozorňuji Vás tedy, že faktura je splatná do konce týdne, ale ve vlastním zájmu uhradte co nejdříve, zvláště pokud máte účet v jiné bance.“

Pan Jan poděkoval a odešel. Cestou ho napadlo zastavit se v bance a zeptat se na nedorozumění s platební kartou. Při přepážce v bance však nastalo rozčarování, když mu paní oznámila, že nejenže nemá na zaplacení té nehorázné sumy za dovolenou, ale navíc je v mínusu patnáct tisíc korun, které by měl co nejdříve uhradit, aby se dostal alespoň na nulu.

Vyšel ven z banky jako spráskaný pes. V bance strávil asi hodinu. Dal si zavolat i vedoucího, jeho jednání dokonce přivolalo i ředitele banky, ale všichni tvrdili totéž. Je v mínusu, a to dost velkém.

Vyšel ven z banky, slunce nemilosrdně připékalo, bylo opravdu horko k nevydržení. Kdo jen trochu mohl, ten pospíchal někam k vodě, nebo někam do stínu, ale pan Jan to všechno nedokázal vnímat. Pořád mu nešlo na rozum, jak to, že nemá žádné peníze, nebo dokonce dluží. A komu? Vždyť dluhy, to on vůbec nezná! To patří do stupidních kriminálních seriálů a ne do reality, a vůbec ne do té jeho!

Tak se dostal až na svou oblíbenou louku, kam tak rád kdysi chodíval. Jo, kdysi, když bylo všechno v nejlepším pořádku. Když měl usměvavou veselou ženu, krásný nový barák, dobrou práci, ale pak se to všechno nějak otočilo. Jenže teď ty problémy neviděl.

Na louce si všimnul pozůstatky svatojánských ohnisek, které tu den předtím zapalovaly. Na svatojánské slavnosti vždy rád chodil. Jednak proto, že se jednalo taky o jeho svátek, ale byla to výborná možnost na setkání s přáteli, na decentní zábavu, na odstartování léta a letních radovánek. Jo, letní kino, to taky vždycky miloval. Pamatoval, jak ho maminka jednou vytáhla do letního kina, když mu bylo asi sedm let? Byla to pohádka Lví král, kterou si moc přál vidět, tak mu to maminka splnila a šla tam s ním. Při té pohádce měl rozzářené oči, moc se mu to líbilo, chvílemi se smál, chvíli div od lítosti nebrečel, pak se těšil, že všechno dobře dopadlo. Později chodil do letního kina na komedii s kamarády, pak s přítelkyněmi, potom se ženou. Je to už tak dávno. Ale proč vlastně?

Sedl si na louku a zamyšleně koukal na vyhaslý popel jednoho z ohnisek. A pak si řekl: „Od rána se cítím sice velmi dobře, ale pořád tak nějak mimo, jako bych to snad ani nebyl já. Žena se mnou nemluví, pořád mi předhazuje dluhy nějakých cizích lidí, na svém účtu jsem ve velkém mínusu a nevím ani jak, nevím si to vysvětlit.“ A vyhaslý popel, jakoby se mu vysmíval: „Máš, cos chtěl.“ Ale jelikož od jeho přání zapomenout na problémy neuplynulo ještě 24 hodin, tak pořád měl čas své neuvážené přání vrátit zpátky. Protože, ne vždy jsou naše sny a plány rozumné. A takové zapomnění se nevyplácí. A vtom ho prudce rozbolela hlava, až se musel za ni chytnout, začali ho štípat oči, až je musel na chvíli zavřít, a najednou tu byl zase smutný muž s dluhy na krku. Podíval se na smlouvu zájezdu do Jordánska s jeho podpisem a štítivě ji odhodil jako nějaký odporný hmyz, nebo vlas v jídle. A teprve teď mu došlo, v jakém je maléru.

Tak oni jsou v dluhích, na jejichž zaplacení rozhodně nemají a on koupí luxusní dovolenou. Jak to jen mohl dovolit? Vždyť není blázen, je jasné, že dovolená letos padá, možná i na nejbližších pár let, až se trochu vyhrabou z dluhů, jestli vůbec. Teď snad jediné, aby jeli do toho hotelu v Jordánsku pracovat, aby splatili dluh cestovní kanceláři, protože dovolenou musí zaplatit, navíc hrozí vysoké storno pobytu, nebylo by lepší přece jen jet? Nebo někomu ten pobyt klidně i se slevou prodat, no ale komu? Koncem června už většinou každý dovolenou obstaranou má, ale možná se nějaký opozdilec najde. Ale kdo dá dnes za dovolenou bezmála sto tisíc? Jsou takoví lidé? Asi jsou, když ta cestovní kancelář zatím nezkrachovala.

A pak mu to svitlo: „Jasně! Může jít na nějakou dobu pracovat do zahraničí!“

Angličtinu ovládá velice dobře, když na úřad přijde nějaká zahraniční delegace, vždy tam funguje coby profesionální tlumočnick. Samozřejmě nikdy nikoho nenapadlo ho za tuhle funkci speciálně odměnit, kdežto kdyby pracoval v zahraničí, tam by to bylo jiné terno. A když opráší němčinu, tak to taky zvládne. Ještě si bude vybírat!

„A možná přesvědčím i svou ženu o tom, že odchod do zahraničí bude skvělou volbou. Možná je to znamení toho, že se máme někam pohnout, odejít, vždyť tady už není spokojen ani jeden z nás“, říkal si, jak geniálně svoje problémy vyřešil.

Přišel domů a jeho žena už spala v ložnici. Nebylo zas divu, byla už skoro půlnoc. Pan Jan se ještě dlouho toulal po ulicích, koukal do výkladních skříní a spřádal smělé plány.

Potichu se převlíknul, lehnul si vedle ženy a políbil ji za ucho. Měl v plánu ji šeptat něžné slova, ale jeho žena se malinko probudila a toužebně ze snu zašeptala: „Ano Ondřeji chci tě, rozhodla jsem se s Janem rozvést.“

3/7 Tajemné dopisy

„Nejspíš bude pěkně sněžit. Podívej se na ty mraky,“ říká bratranec Tomáš.

„Hm, pochybuji. Trochu vloček napadne večer a ráno zas bude břečka. Já běžky letos ani jednou nevytáhl. Zas začíná nudný víkend bez sněhu,“ povídám rozespale a jdu se podívat z okna.

„Ty...ty...no...co...co to?“ ukazují nevěřičně ven.

„Safra, to je jako zemětřesení,“ děsí se Tomáš.

Rychle přistoupíme co nejbližší k oknu. Výhled je zdrcující. Z ničeho nic se začala hroutit přední střecha staré dřevěné stodoly. Ztrouchnivělá prkna jí sráží k zemi. Rána jak z děla. Ve vzduchu zůstává oblak prachu.

„Co to bylo za rámus?“ vběhne do dveří děda.

„No, podívej se sám,“ říkám.

„O, to ne. Spadla nám stodola. Já vám pořád říkal, zavírejte ty dveře na petlici! Vnikl do ní vítr a takhle to dopadlo. Štěstí, že to nikoho nezabilo,“ lamentuje děda.

„Spadla jen polovina, to se opraví,“ říká Tomáš.

„Dědo, můžeme se tam jít podívat?“ prosím.

„Dobře, ale opatrně.“

„Vezmeme si cyklistický helmy na ochranu. Jiný nemáme,“ povídá Tomáš.

„A pořádný boty, můžou tam být ostré hřebíky,“ radí děda.

Vzrušeně našlapujeme po sutinách stodoly.

„Hele, lidi si budou myslet, že hledáme svá kola,“ vtipkuje Tomáš.

„Hledám poklad!“

„Tady? To těžko,“ odrazuje mě Tomáš.

Až do odpoledne odstraňujeme nasáklé prkna a polámané tašky. Nacházíme staré noviny prožrané od myši a páchnoucí hadry od nafty.

„Jdu domů. Jsem utahaný, zmrzlý a za chvíli vážně začne chumelit. Žádná truhlice zlata tu není,“ říká otráveně Tomáš a vztekle kopá botou do sněhové břečky až málem uklouzne po vlhkém prkně.

„Koukej, z toho rozbitého prkna něco čouhá.“

„Fuj, stará plechovka. Neotvírej to, co když tam bude nějaký páchnoucí hnus.“

„Nejde otevřít. Dojdi pro kleště, to víčko by se dalo vypáčit.“

„Jak chceš, ale pak jdu do tepla se najíst.“

Tomáš nese kleště a zvědavě mě pozoruje. Po krátkém zápolení plechovku otevírám.

„Dopisy? Ukaž,“ vrhne se na ně Tomáš.

„Já je našel. Nedám ti je. Přitisknu si je k tělu.“

„Tak je přečti.“

„Pomalů.“ opatrně беру obálku do rukou. Razítko je rozmazané. Prohlížím si ho zblízka.

„9.1. 1918 Pec pod Sněžkou. Adresát Pan Vojtěch Kalivoda Pecka,“ čtu nahlas.

„Kdo to je? Žádného Vojtěcha neznám. Sakra, tak už ten dopis otevři, to budou nějaký tajný šifry z války.“

„Asi to bude můj prapraděda. Vzpomínám si jak děda vyprávěl o Vojtěchovi a Tereze. Vojtěch náš dům postavil takže i tu stodolu, ale proč si sem schovával dopisy?“

„Přečti je a zjistíme to.“

„Je to lezení do soukromí.“

„Lukáši, myslím, že tvému dávnému předkovi to vadit nebude.“

Beru do rukou list. Očima přelétnu úhledné písmo.

„Nejdražší Vojtěchu, možná je nebezpečné ti psát přímo domů, ale píše ti srdcem, ne rozumem...“ čtu polohlasně.

„Začíná to být zajímavé,“ kření se Lukáš.

1

Rychle otáčím list a pátrám po podpisu.

„Božena? Jeho žena se jmenovala Tereza. V roce 1918 se jim narodil syn, jelikož ten datum je vyrytý do té dřevěné kolíbký, co máme na půdě,“ říkám rozčileně.

„Nezdržuj, dočteme to.“

„Ani náhodou.“

Vkládám dopisy zpátky do plechovky a strkám jí pod bundu.

„Co šlíš?“

„Nebudu to číst. Je to příliš důvěrné.“

„S tebou fakt není žádná zábava.“

„Běda, jestli o té plechovce něco řekneš,“ varuji ho.

„No dobrá, přísahám,“ říká Tomáš neochotně.

Doma se nenápadně vyptávám na Vojtěcha a Terezu. Děda věděl jen to, že bojoval jako mladík v první světové válce a Tereza na něj oddaně čekala. Byl hrdina a čestný muž. Nasazoval několikrát svůj život, aby mohl zachránit před smrtí své kamarády.

Proč by si dopisoval s jinou ženou? Vůbec mi to na něj nepasuje. Bojím se odkrýt pravdu. Nechci si zkazit dojem. Vyndávám dopisy a pohrávám si s nimi. Bylo jich dvanáct. Na všech je stejná adresa napsaná totožným rukopisem. V hlavě mám jak v úle. Prudce vstanu a všechny listy házím do plápolajícího ohně v krbu.

Někdy je lepší pravdu nevědět i když je stará přes sto let...

3/8 Zpověď

Ten den začal jako každý jiný před tím. Na šestou hodinu jsem byl v práci a celý den jsem se nezastavil. Když jsem se odpoledne dostal konečně domů, otevřel jsem si pivo a s chutí jsem jedno vypil. Bylo horko a já málo piju, vím to a také vím, že pivo není úplně to nejlepší na zahnání žízně, přesto ho mám radši než vodu. Musel jsem se usmát, když jsem nad tím takhle přemýšlel.

Na odpoledne toho dne jsem si naplánoval, že pokácím jeden z mohutných, suchých smrků, které stály na hranici mé zahrady. Přebrousil jsem si tedy pilu, otevřel jsem si druhé pivo, trochu se ještě napil a dal jsem se do práce. Zářez, potom hlavní řez a po chvíli se ozvalo praskání dřeva a mohutný smrk se s rachotem skácel k zemi. Nedělal jsem to poprvé, přesto mám vždy zvláštní pocit, nebo spíš respekt k veškeré té hmotě, která padá vinou gravitace na zem. Tady se ale něco pokazilo, smrk se podivně zkroutil, zatancoval na pařezu a já jsem jen tak tak uskočil stranou aby mě padající kmen nezasáhl. Když bylo po všem, tak teprve pak jsem si uvědomil, jaké jsem v tu chvíli měl štěstí, neboť opravdu chybělo málo a .....ani jsem to radši nedomyslel, chvěl jsem se po celém těle a s konstatováním, že se ten den na to radši vykašlu, sedl jsem si před chalupu, nohy jsem si dal na stůl a nalil jsem si panáka rumu. Jak říká jeden můj kamarád „rum je nápoj hrdinů“ a já jsem to odpoledne jen o chloupek unikl nepěknému zranění.

„Dobré odpoledne“, ozvalo se za plotem. Kolem mé chalupy chodí denně spousty turistů, ale tenhle byl na první pohled nějaký jiný. Na sobě měl dlouhý vojenský kabát, plátěné, záplatované kalhoty a na nohou boty na kterých bylo bláto snad z celých Krušných hor. Přes rameno měl zavěšen batoh neurčité barvy a neurčitého stáří. Měl delší, vlnité, stříbrné vlasy a na hlavě polorozpadlý slamák.

„Dobré odpoledne i vám“, odpověděl jsem a stále jsem si toho podivného turistu prohlížel. „Je to bývalý voják, nebo tulák?“ Myšlenky se mi honily hlavou.

„Mohl bych vás poprosit o trochu vody?“ zeptal se neznámý tlumeným hlasem.

„No jistě, pojdte dál, sedněte si a já vám ji hned donesu“, zvedl jsem se od stolu.
„Nebo si dáte radši pivo?“

„Nene, jenom vodu.“ Odpověděl tulák, přisedl si ke stolu a já odešel do chalupy pro vodu.

Postavil jsem před něho sklenici studené vody. „Tak si se mnou dejte alespoň panáka rumu,“ vybídl jsem pocestného a nalil jsem mu.

„Něco slavíte?“ zeptal se a napil se vody.

„Ani ne“, odpověděl jsem „jenom jsem měl před chvílí celkem štěstí, když jsem kácel támhle ten strom“, a pokynul jsem hlavou směrem za sebe, kde na zahradě nad chalupou ležel pokácený smrk.

„A co, že jste tady tak sám?“ zeptal se. „Kdyby se vám něco stalo, nikdo by to ani nevěděl.“

„No milý pane, to je dlouhé povídání, celý můj životní příběh je jako jízda na horské dráze“.

„Tak povídejte, já mám času dost.“

„A vás by to opravdu zajímalo?“ zeptal jsem se nevěřičně.

„Ano zajímalo, chodím už dlouho po Krušných horách a rád poslouchám příběhy lidí, kteří tady žijí“. Tulák se opřel o opěradlo židle, nohy natáhl pod stůl, ruce zkřížil na prsou, a podíval se mi do očí, až mě zamrazilo.

„Myslíte si o sobě, že jste dobrý člověk?“ zeptal se ještě.

Ta otázka mě po pravdě zaskočila „Myslím, že ano.“

„A to jste nikdy v životě nikomu neublížil a teď nemyslím fyzicky, ale třeba svým chováním, postojem, slovem?“

„No, když se ptáte takhle, tak musím přiznat, že vlastně ano, myslím, že určitě mojí první ženě, rozvedly jsme se, a to i přes to, že jsme společně vychovávaly naše dva syny.“ Malou chvíli jsem se zamyslel a potom jsem pokračoval, neboť tulák nevypadal, že by mě chtěl přerušit nějakou další otázkou. „Byla to hodná holka, ale to vím, bohužel, až teď, s odstupem času. Naše manželství ztroskotalo na mojí aroganci a pýše. Ale tenkrát jsem byl hlavně ještě mladý a dost namyšlený a nerozumný. Dneska vím, že ten rozvod nebyl dobrý ani pro nás a ani pro naše kluky,

a to i přes to, že jsme se i po rozvodu oba snažily, aby to na ně mělo dopad co možná nejmenší.“

„Aha,“ odpověděl zamyšleně tulák a pokračoval „a to je všechna špatnost vašeho bytí?“

„Bohužel ne,“ odpověděl jsem a hlavou mi prolétlo, že ten člověk používá zvláštní slovník.

„Potom jsem nějaký čas žil s Ivankou, hodná holka to taky byla, ale dopadlo to úplně stejně, vlastně si dodnes nedokážu pořádně vysvětlit, proč anebo co, mě vedlo k tomu, abych neustále pokukoval po jiných ženách, když mi doma vlastně nic nechybělo.“

Na malou chvíli jsem se zamyslel „Vlastně to byla ta moje namyšlenost, pořád jsem si musel něco dokazovat, ale dnes už vím, že to byla jen povrchní zábava, která nestála za to, abych nechal odejít jak první ženu, tak nakonec i Ivanku.“

„Zase je dobré, že alespoň teď si uvědomujete, co jste v životě udělal špatně.“

Podíval jsem se na tuláka a dolil jsem mu do skleničky rum, který mezi tím vypil.

„Já jsem si to uvědomil už mnohem dřív, že pokud se budu nadále takhle chovat, nakonec zůstanu sám.“ V tu chvíli jsem se musel zasmát sám sobě. „Tak to je trošku samochvála, že ano?“

Usmál se i tulák, ale neřekl na to nic.

„A potom se v mém životě objevila moje druhá manželka. Musím upřímně říct, že jsem z ní byl úplně nadšený, snad ve všem jsme si vyhověly, měly jsme stejné zájmy a od začátku nám to společně klapalo. A já jsem se tenkrát zařekl, že tohle je žena, se kterou chci zestárnout. Ale možná jsem se měl zeptat taky jí, jestli to cítí alespoň podobně.“ Dodal jsem poněkud ironicky.

„Po roce společného soužití jsem dostal ten hloupý nápad, a taky abychom posunuly náš vztah na jinou úroveň, že prodám svůj domek na vesnici a koupíme společně

dům ve městě. A tím začaly naše první problémy. Danuška otěhotněla, rekonstrukce se táhla, stálo to všechno dost peněz a přišly první hádky.“

Na chvíli jsem musel přerušit můj monolog, ale musel jsem se napít, protože mi vyschlo v krku. Vypil jsem pomalu mou sklenku piva a znovu si ji dolil.

„Přes to všechno jsme se nakonec vzaly a v prosinci, před třemi roky se nám narodil syn, všechno vypadalo, že se v dobré obrátí, ale opak byl pravdou. Nakonec jsme neustály všechny ty hádky a dohady. Tentokrát to ale byla moje žena, kdo měl pocit, že musí neustále lovit jiné chlapy a vlastně mi dala, jak se říká, ochutnat moji vlastní medicínu.“

Zase jsem se musel napít a můj podivný host trpělivě čekal, až svlažím hrdlo a budu pokračovat.

„No dopadlo to tak, že jsem podruhé rozvedený, náš vysněný dům po rekonstrukci je prodaný a já si jezdím půjčovat vlastní dítě, koupil jsem tady tu chalupu v lese, mám tady svůj klid, ale dneska mě skoro zabil, mnou pokácený, padající strom,“ dokončil jsem své vyprávění a z chutí jsem se zase napil studeného piva.

„Vzal jsem to trochu zkrátka, abych vás snad nenudil,“ doplnil jsem.

Chvilku bylo ticho, které nakonec protrhl tulákův hluboký hlas.

„To byl zajímavý příběh a možná, že to byla karma, jak se říká.“

„To nejste první, kdo mi tohle řekl,“ odpověděl jsem. „Ale já na karmu nevěřím, ale jestli opravdu něco takového existuje, tak se mi to všechno vrátilo i s úroky.“ Trpce jsem se pousmál.

„No milý chlapče, karma opravdu existuje a většinou lidem vrátí to, co udělali oni sami někomu jinému, ne nadarmo se přeci říká, že kdo seje vítr, sklídí bouři, ale to nemění nic na věci, že tebe vytrestala zbytečně moc, ty jsi nakonec nebyl úplně zkažený a zlý člověk.“

Poněkud nechápavě jsem se na něho podíval. „Jak to myslíte, že mě vytrestala moc, že jsem nebyl zkažený, vždyť jsem živý a zdravý, mám slušnou práci, krásné děti a

mám střechu nad hlavou, takže můžu s klidem konstatovat, že mi vlastně nic nechybí. Tedy až na to, že tady teď bydlím sám a někdy je mi tady samotnému smutno.“ V mém hlase musel poznat, že už jsem trochu rozčilen.

„No já to myslím tak, můj milý chlapče, že když říkám, že jsi nebyl zkažený, že už vlastně nejsi.“

Opět, a teď možná ještě trošku víc nechápavě jsem se na něj podíval „Jak nejsem?“

„No jak? Ty už nejsi živý.“

„Jak nejsem živý?“ musel jsem se zasmát „vždyť tady spolu sedíme, kecáme a pijeme rum, jak můžete říct, že nejsem živý?“

„To je prosté chlapče, ty nejsi živý, protože tebe ten padající, suchý strom zabil.“

„Jak zabil?“

„Jak to můžete říct?“

„Jak to můžete vědět?“ příval mých otázek vylétl z mých suchých úst.

„Já to musím přeci vědět, protože já, můj milý chlapče.“ Na malou chvíli, která mi ale připadala nekonečná, se odmlčel.

„Já jsem smrt.“

3/9 Shledání

Děšť pomalu ustával, blížila se již první ranní hodina a on ještě stále nemohl usnout. Ležel na podlaze své ložnice a se zavřenýma očima poslouchal okolní zvuky. Z nedalekého sídla se ozývaly hlasy a smích lidí, kteří přijeli na slavnost. I on byl mezi pozvanými. Nijak ovšem netoužil účastnit se dalšího z těch nesmyslných setkání, kde všichni předstírají zájem o ty druhé a vzájemnou náklonnost, která velice rychle vyprchá ve chvíli, kdy se všichni rozejdou zpět do svých domovů. Tělo se mu každou chvíli zabalilo do mrazu, proudícího dovnitř oknem a z podlahy. Přesto nahá záda stále tiskl k zemi a téměř se nehýbal. Pouze jeho hrud' se pomalu zvedala a klesala,

zatímco dýchal. Chlad, který jej obklopoval, mu připomínal Její ledové prsty, které se již párkrát dotkly jeho ramenou. I to byl vlastně další důvod, proč se mu nechtělo jít mezi tu spoustu lidí. Jak velká mohla být šance, že by Ji tam potkal. Vždyť sám moc dobře věděl, že se většinou mezi lidmi neobjevuje. To se stávalo jen velice výjimečně, zároveň to ovšem bylo i poprvé, co Ji spatřil. Pak už na Ni ve společnosti jiných nikdy nenarazil, což ho ale nijak nepřekvapovalo. Jenže, co kdyby, co kdyby dnešek byl opět jednou z těch nepravděpodobných výjimek? Otevřel oči a pomalu se posadil. Opět do něj udeřil silný závan chladu, až se jeho tělo roztrásl. Vstal, došel až k oknu a vyhlédl z něj ven. Zrakem přejel nedalekou budovu, v níž se všichni nacházeli. Z oken zářila různobarevná světla a jemu připadalo, jako kdyby za těmi zdmi byl zcela jiný svět, než ve kterém se nacházel on. Povzdechl si a už se chystal vrátit zpět do tmy svého pokoje, když v tom jeho oči zachytily v jednom z mnoha oken postavu stojící čelem k němu. To ho zcela vytrhlo z vlastních myšlenek, avšak když se jeho zrak uchýlil tím směrem, nikdo tam již nestál. Přesto si byl jistý, že Ji tam zahlédl. Netušil, co dělá mezi těmi lidmi, vždyť kdo by zval někoho, jako byla Ona. Víc nad tím však nepřemýšlel. Stačil jediný okamžik k tomu, aby na celou věc změnil názor. Za malou chvíli už procházel ohromnými dveřmi a odpovídal na pozdravy těch, kteří jej viděli vejít. Ve skutečnosti však nikomu z nich nevěnoval příliš pozornosti. Pátral jen po té jediné osobě, jejíž pravé jméno vlastně ani neznal. Ať už se s ním kdokoli pokoušel dát do řeči, on se vždy jen ptal, jestli Ji tam už někdo nepotkal. Kladné odpovědi se mu však nedostávalo. Vypadalo to, že nikdo neví, o kom vlastně mluví. A ačkoli si byl zprvu jist, že Ji předtím skutečně zahlédl, postupně začal ztrácet naději a přesvědčovat se, že se mu to muselo pouze zdát. Vyhýbal se pohledům ostatních lidí a zklamaně bloumal po rozlehlém sále. „Už jsem myslela, že nepříjdeš," ozvalo se náhle za ním. Cizí a zároveň velmi známý hlas jej přinutil se otočit. Ano, skutečně tam stála Ona. Ve svých bílých šatech vypadajících jako druhá kůže. Se sivými vlasy spletenými do copu. Její bledé oči na něj hleděly tím pohledem, který nikdy nedokázal přečíst. Neříkaly nic a zároveň úplně vše. Nechápal, jak se mohlo stát, že si Jí nikdo nevšiml. „Co tu děláš?" zeptal se. „Čekám jen na tebe," odvětila bez mrknutí a bez jediného náznaku úsměvu. „Nemáme už moc času," natáhla k němu ruku a dotkla se jeho paže, „Zatancuj si se mnou a pak tě víc nebudu zdržovat." Najednou měl pocit, jako kdyby v celém sále zůstali sami. Nevnímal nikoho kolem sebe, jen Ji a nechal se vést Jejími kroky. „Jednou jsi řekla, že mě dokážeš zbavit trápení." „Přímo já ne. Ale můžu ti ukázat

cestu." „Tak mi ji ukaž," odpověděl a tentokrát si byl skutečně jistý tím, co vyslovil. Nebylo to poprvé, co s Ní mluvil, ovšem tentokrát už nepochyboval. Poprvé spatřil náznak úsměvu v její tváři, zatímco jej vedla postranními dveřmi pryč. Mířili vzhůru po schodišti do vyššího patra, které bylo plné pokojů. Došli až na konec chodby, kde Ona otevřela dveře posledního pokoje a ukázala mu, aby vstoupil. Bez váhání překročil práh a společně s Ní zamířil k masivní, velmi vysoké posteli s nebesy. Vylezl na její okraj a rozhrnul závěsy, jež ji zakrývaly. „Nevím, co bych bez tebe dělal," pronesl, zatímco mu kolem krku studené ruce obmotávaly silnou tmavě fialovou látku. Cítil, jak se utahuje, že už jen sotva mohl dýchat. Jeho oči jí věnovaly poslední pohled znamenající naprosté oddání tomu, o co Ji požádal. Než se rozplynula, poprvé a zároveň naposledy se na něj upřímně usmála a poté jej strčila z okraje postele, s pevně utaženou smyčkou kolem krku.

3/10 Vynález

Bylo právě deset hodin dopoledne, když pana radu ze spánku, jemuž se zaslouženě oddával po předchozí namáhavé práci, probudilo zaklepání na dveře. „Co mě sakra rušíte," chtěl se rozkřiknout na služebnou, ale pak si uvědomil, že je v úřadu a nasadil vlídnou tvář a pozlacené brýle. „Volno," řekl nahlas a očekával, že do dveří vstoupí další rozježený vynálezce, ale k jeho překvapení to byl nějaký chlapec.

„Dobrý den," pozdravil skoro už mladý muž sportovní postavy a světlých vlasů. „Jsem tu prosím správně v kanceláři pana rady Netroufálka? Přišel jsem přihlásit vynález."

„Správně tu jsi," odpověděl pan rada s úsměvem a zablýskal svými zlatými zuby. „Ale neměl bys teď být spíš ve škole a přijít, až ti bude o pár let víc?"

Chlapec po těchto slovech lehce zčervenal, ale pak se napřímil a hrdě odpověděl: „Výučování bych teď skutečně měl mít, ale učitel mne omluvil a přihlášení vynálezu nejde odkládat. Jistě změní celý svět." „Nu dobrá," pokrčil pan rada rameny nad tou smělostí, „tak ukaž, co jsi mi přinesl."

Hoch přistoupil ke stolu, vyňal z kapsy papírovou kuličku a jal se jí opatrně rozdělovat. Pan rada nebyl mocen slova. Zažil tu už mnohé (dokonce jednou volal hasiče), ale něco takového ještě nikdy. Už otvíral ústa, že ho vyžene, když před něj

mladík položil zcela rozvinutý plán. Nevypadalo to jako nějaká nemístná legrace. Nakreslit ho dalo jistě značnou práci.

„Hm,“ řekl pan rada a poškrábal se po buclaté tváři. „Čekal jsem nějakou hračku a zatím je to kolo,“ pověděl s jistým zájmem. „Ovšem nějaké vylepšené. Jedná se o mechanismus na zvýšení jeho rychlosti?“

„Rychlost kola se skutečně zvýší,“ odpověděl hoch. „Ale to hlavní je, že bude létat. Bez motoru, jen díky šlapání svého majitele.“

„Létat,“ pan rada měl co dělat, aby se nerozesmál. „Chlapče, chlapče, o sestrojení létacího stroje na lidský pohon se pokoušeli jiní, mnohem starší a zkušenější a všichni pohořeli. Maximálně si polámali kosti nebo ještě něco mnohem horšího. Jak bys mohl něco takového vymyslet ty?“

„Netvrdím, že je to můj vlastní vynález,“ řekl hoch klidně. „Ale to je na delší vyprávění. A je mi taky jasné, že je tomu těžké věřit. S tím jsme však s kamarády počítali, a proto vám hned teď kolo předvedeme. Čekají s ním venku, na tom prostranství za úřadem. Když se mnou prosím půjdete, hned se přesvědčíte.“

Ale pan rada zakroutil hlavou. „Milý hochu, na takové vycházky nemám vůbec čas, i když bych moc rád šel. Podívej se, co tu mám práce,“ řekl a ukázal na stohy papírů na svém stole.

Mladík však nedal odbýt. „Rozumím, pane rado. Bylo by sice lepší, kdybyste šel se mnou, ale když to nejde, vyhlédněte prosím asi za deset minut z okna. Proletím okolo a vy se budete moci přesvědčit, že vynález skutečně funguje.“

I když hoch působil sympaticky a panu radovi imponovalo jeho vystupování (s bolestí v srdci si vzpomněl na svého syna, toho klacka Emanu, který mu vždycky odpovídal jen na půl úst), bylo na čase se rozloučit. „Nu dobrá chlapče,“ řekl a vlídně se usmál. „To udělat mohu. Takže říkáš, že za deset minut poletíš kolem?“ Hoch přisvědčil, a když se rozloučil, vyšel z kanceláře, přičemž za sebou tiše zavřel dveře. Pan rada si vzdychнул: „Chudáci rodiče, takový hezký chlapec, skoro mladý muž, moc dobře vychovaný a přitom takhle fantazíruje. Pan rada měl v dětství taky nejrůznější bláznivé nápady, ale v tomhle věku už chodil za děvčaty a tajně pokuřoval. Jak se

tehdy se spolužáky vyplašili, když na ně v parku s doutníky sebranými otcům skoro narazil třídní ...“

Pan rada se usmál a přistoupil k oknu, z něhož vyhlédl ven. Ke svému překvapení zjistil, že na vedlejší nezastavěné parcele skutečně stojí několik postaviček a jakési podivné okřídlené kolo s vrtulí. Panu radovi při vzpomínce na kamarády a vzdálené mládí znovu přelétl úsměv po tváři: „No dobře, chvíli si tu sedne a počká, co ti hoši budou tropit a pak se znovu pustí do práce.“ A s tímto předsevzetím otevřel okno a natočil si židli, aby se mohl pěkně dívat.

O několik minut později bylo možné slyšet zvláštní svištivý zvuk a kolem okna proletělo něco velkého, co na okamžik zastínilo slunce. Ale pan rada nic neviděl, už zase spokojeně spal a zdálo se mu o dobrém obědě.

3/11 Začátek

„Když to bude holka, staráš se o ni ty,“ řekl muž sedící na červeném gauči, mezi obočím mu sídlily nesmlouvavé rýhy a rty měl semknuté v čáru. Žena zvedla hlavu od žehlicího prkna, položila žehličku, ruce dala vbok a zabodla do něj vážný pohled. Kulaté břicho ovládlo její siluetu. Dlouho ji vážnost nevydržela a koutky rtů jí začaly cukat, až se hlasitě rozesmála. „Ty jsi takové trdlo,“ zezadu k němu přistoupila, pažemi mu obtáhla ramena a políbila tvář. Do obývacího pokoje vešel malý klučik a když rodiče spatřil, chtěl se taky pomazlit. Odhodil žlutý plastový bagr, s rozzářeným obličejem přicupital na tatínkův klín a lepil mu mlaskavé pusy. Tatínek jej objal a pusinky mu oplácel stejně pečlivě. Mamince vběhlo do očí pár vděčných slz, jak se místností linul smích plný míru.

„Kdy bude oběd?“ houkl otec z gauče, nohy roztažené, záda ponořená hluboko do opěrky. Ruka svírající ovladač byla natažená před prázdným obličejem a nezaujatě přepínala kanály. Kluk kolem něj máchal bagrem a dotíral, ať si s ním jde hrát. „Až budou brambory,“ ozvala se žena z kuchyně, kde se snažila oškrábat brambory, ale břicho jí odmítalo vyhovět. Když si sedla před odpadkový koš, nemohla se přes balvan předklonit a proužky slupek padaly na podlahu. Když se postavila ke kuchyňské lince, aby slupky dopadaly do dřezu, nenatáhla přes balvan ruce dost daleko. Po chvíli zápasení se uvelebila bokem k lince a vykroucená jak šroub

brambory vítězně oškrábala. Když velmi mladá nedopatřením otěhotněla a skončila školu, vděčně přijala nabídku k sňatku. V obývacím pokoji dítě kňouralo: „Tati prosím, pojď si se mnou hrát” a cpalo otci plastový bagr před obličej. V televizi běžel závod rally, tátův oblíbený program. Otec se předklonil směrem k synovi a celý rudý zdvihl dlaň za sebe: „Nevidíš, že teď nemám čas?” Chlapec svěsil hlavu a rezignovaně odkráčel do kuchyně s bagrem v ruce. Maminka řekla jemným hlasem, aniž se otočila od plotny: „Tatínkovi teď jedou závody, pohraje si s tebou potom.”

Po obědě žena uložila protestujícího chlapce do postele. Když zavřela dveře dětského pokoje, sedla si muži na klín, ruce mu pověsila kolem krku a laškovně se zeptala: „A co budeme dělat my?” Muž jí pohlédl do vyzývavých očí a podal jí úsměv: „Taky si půjdeme odpočinout.” Přitáhl její tělo blíže svému, jednou rukou jí objímal bok a druhou si přidržel její tvář, aby ji políbil. Stále v objetí cupitali do ložnice a chichotali se očekáváním. Ulehli do postele obličejí k sobě, vyměňovali si stále horlivější polibky a nedočkavější doteky. Dlaní mu projížděla vlasy, zatímco rty běhala po jeho krku. Po pár minutách rozpalování jí celý udýchaný žádostivě zašeptal do ucha: „Otoč se.” „Ještě ne,” vzdychla do jeho ucha. Položil jí dlaně na boky a tlačil tak, aby se musela otočit. Ne protestovala. Když byla zády k němu, dlaně si složila pod hlavu a prázdný výraz směřovala skrz bílé zdi někam do dálky, jako už mnohokrát. Nadzvedl jí sukni.

Ráno zazvonil budík, žena přehodila nohy přes okraj postele a namáhavě se snažila posadit, ale břicho jí to nedovolovalo. Po krátkém boji houpavým krokem směřovala do kuchyně. Zatímco voda na kávu bublala v konvici, mazala krajíce chleba pomazánkou a pokládala na ně kusy šunky. Krájela plátky okurky a vykrajovátkem v nich dělala srdíčka. Vnitřní část srdce položila na talíř chlapci a vnější muži. Prostřela jídelní stůl a servírovala snídani. Byl čas vzbudit strážníky. „Vstáváme,” políbila syna na čelo a na jeho protesty reagovala lechtáním a pusinkami na ospalé tváře. Chlapec chtěl pištět, ale spící hlasivky ho zradily. Vydával jen nejasné chrčení a kroutil sebou, až raději vstal a odšoural se ke svému talíři. Šla

vzbudit manžela a jak se blížila ke dveřím ložnice, jeho chrápání na ni dopadalo jako bouřka. Musela se pousmát. Vešla, políbila jej na hřmící ústa a šeptla mu do ucha: „Vstáváme.” Na to muž zabručel a otočil se zády k ní. Prsty mu kráčela po boku, přes

trup a když došla k podpaží, polechtala ho. „Sakra vždyť už vstávám,” odstrčil její ruku.

Nalévala mu kávu, když zasedal ke stolu. Stoupla si ke kuchyňské lince a chroupala nepodařená srdíčka, zatímco otec a syn jedli. „Sedni si když jíš,” hodil na ni manžel otrávený pohled. „Postojím, špatně se mi přes malou vstává,” uchichtla se. „Nebo přes malého,” odpověděl vážně a dál hltal jídlo, až to museli slyšet i sousedé. Když dojedli, manžel se přichystal do práce a žena připravila malého do školky. „Děkuji moc, že ho hodíš,” omluvně se na něj usmála, když chlapci zavazoval boty v předsíni. Než za nimi zavřela dveře, syn ji nezapomněl dát pusinku a popřát jí pěkný den. Spokojeně šla sklidit ze stolu.

Přišlo poledne, když se natahovala na horní polici v obýváku aby utřela prach a v tom pocítila tlak v podbřišku. Ten tlak už znala a pochopila, že dítě se vydalo na cestu. S přestávkami na odpočinek pomalu připravovala oběd, aby jej stihla než se vrátí kluci domů. Zbylý čas do odpoledne strávila shrbená mezi bolestmi a domácími pracemi. Když později zaslechla otevírání bytových dveří, jen stěží naservírovala jídlo a odšourala se ke gauči. Vyčerpaně se do něj zabořila, ruce podél těla, nohy rozkročené, hlavu zakloněnou a zhluboka dýchala. Červená kolem ní barvila její bledou kůži. Muž se synem si odložili věci, umyli ruce, nejprve zasedli ke stolu a až když řinčení příboru utichlo, vešli do obýváku. Žena jako by jejich přítomnost nezaregistrovala. Manžel se při pohledu na ni vylekal: „Stalo se něco?” klekl před ní, dlaněmi ji tiskl dlaň a vykulenýma očima skenoval její tělo nahoru a dolů, snažíc se najít původ jejího stavu. „Miminko se rozhodlo k nám dnes přijít,” řekla vyčerpaně, hledíc stále ke stropu. Manžel si hlasitě oddechl, rozesmál se a celý šťastný políbil ženě břicho. Pořád mačkal její dlaň a zasypával ji polibky. Jeden porod už měli za sebou, a tak znali postup. Kontrakce zatím měly dlouhé rozestupy, takže zůstávali doma. Muž přinesl na podnose jídlo které navařila ke gauči a pobízel jí, ať do sebe aspoň něco hodí. „Musíš být silná,” usmál se. Žena nereagovala. Syna převlékl a poslal ho hrát si do pokoje. Žena zhluboka dýchala a pravidelně se jí v obličeji projevila bolest. Manžel ve snaze ji rozptýlit nabídl partičku karet. Manželka vděčně přijala a poposedla si, aby viděla na karty pod sebou. On si sedl naproti a hráli žolíka.

Pár kol proběhlo rychle a účinkovala tak, jak měla. Žena na porod zapomněla. Pak se ale intervaly mezi kontrakcemi zkrátily a kontrakce prodloužily. Matka teď funěla, na

čele jí vyskákaly kapky potu a pravidelně vydávala bolestné heknutí. Muž na ni starostlivě pohlédl: „Nechceš už jet do nemocnice?“ ale ona se snažila zatvářít bezstarostně a odpověděla: „Ale ještě ne, ještě máme dost času.“ Hráli dál, ale mužova nervozita stoupala. Když po chvíli její bolestné projevy nabraly na intenzitě, znepokojeně se jí podíval do očí a řekl: „Jedem.“ Ale ona mezi vzdychy šeptla: „Ne ještě ne,“ zatímco jí pot stékal po spáncích. Manžel se jí snažil vyhovět, ale když během kontrakcí hekala hlasitěji až téměř křičela, hodil s kartama, vstal a rozhodně zavelel: „Jdeme!“ Ale ona jen pomalu upustila karty, zaklonila hlavu, zavřela oči a s dlaněmi na břichu přes zaťaté zuby zavrčela: „Ještě ne.“ Muž našťvaně vyskočil, pochodoval místností ode dveří k oknu, tam a zpátky jako lev a mnul si rudé tváře a bradu. Žena celá mokrá funěla a za zavřenýma očima zadržovala bolest, snažíc se působit co nejklidněji. Jakoby se snažila porod oddálit. Ale když pod sebou ucítila vlhko, zmlkla a oči vytřeštila na strop. Muž si všiml náhlého ticha a pohlédl jejím směrem. Ona i gauč se topili v plodové vodě. Přiběhl k ní celý rudý, napřáhl ruku dozadu a zařval: „Měli jsme doprdele jít,

když jsem řekl!“ jeho sliny jí dopadaly na obličej. Popadl ji za paži, zavedl do chodby, zařval na syna a zavedl ho k sousedce, vrátil se pro ženu a bosou ji táhl k autu.

Porod trval dlouho. Dítě se snažilo ze všech sil dostat na svět, ale matka jako by mu bránila. Netlačila dostatečně, omdlávala, nereagovala na doktory. Otec celou dobu stál u otevřených dveří pokoje a všechno nehybně sledoval. Po dvou hodinách muka nepřítomné ženy i vyčerpaných doktorů ustala. Pokoj naplnil dětský pláč. Matku zvuk probral a doktor jí pyšně oznámil: „Gratuluji, je to holčička“ a podával ji dítě. Matka napřáhla vděčné ruce a když celá šťastná pohlédla na manžela, viděla hluboké rýhy mezi obočím a semknuté rty. Poprvé pochopila, koho si vzala.

3/12 Komu fandíš?

„Jsi Slovan?“

Petr sebou trhne. Byl dotaz adresován jemu? Nebyl.

Impozantní muž s býčí šíjí se nahýbá přes stůl k sousedovi, který nespouští oči z televizní obrazovky. Probíhá na ní fotbalový zápas. Petr se o hru nezajímá, ale vlajky

obou týmů samozřejmě pozná – ruská a chorvatská. Dva slovanské národy. Jedni východní, druzí jižní. Petr nechápe, kterým se tedy má fandit. Teprve z dalších výkřiků pochopí, že v kostkovaných dresech hrají Ustašovci, zatímco v rudých skuteční Slované. Raději popadne holbu čerstvě natočeného piva, aby to nekomentoval. S místními se do hospody přišel sblížit, ne rozhádat. Tyhle prázdniny touží prožít v dědově chalupě a v klidu. Predátor v kostkované košili náhle zaznamená jeho existenci.

„A co ty, luffáku?“

Petr pokrčí rameny, jako že fotbalu nerozumí.

Vyslouží si úšklebek, ale chlap o něj zájem neztratí.

„A čemu rozumíš?“

„Trochu píšu,“ mávne Petr červeným hadrem býkovi přímo před očima.

„Píšeš?“ zafuní hora masa, „ty vole, já přečet akorát Babičku.“

Hospoda zařehtá.

„Bába se na dožití napakuje k holce, sere se tam do všech a voni jí to žerou, vole.“

Petrovi zacukají koutky úst. Uznale přikývne. Vesničan vítězně obhlédne výčep a zaostří zpět na kořist: „Takže píšeš?“

„Jo.“

„A co jako?“

„Beletrii, jako Němcová, bohužel nepíšu.“

Chachar couvne. Slovo „beletrie“ ho vyhodí z rovnováhy.

„A co teda?“

„Články do časopisů,“ neuhne Petr pohledem, „odborných. Taky učím.“

„Učitelé,“ odfrkne si protějšek, „ červenec srpen proválejí, přijde září a začnou stávkovat.“

Petr zaboří nos do pěny dalšího piva.

„Slyšíš to hučení?“ ukazuje dlaň jak lopata směrem k poli nad hospodou.

„John Deer?“

„Jo. Vod rána sečou, vod šesti. Takhle se to dělat nedá, to nikdo nevydrží.“

„A vystřídat se nemůžou?“ odváží se zeptat Petr.

Chlap mávne rukou: „Takovou mašinu nedáš z ruky. Víš, kolik stojí?“

„Alespoň už máte v těch nových strojích lepší podmínky,“ přilije Petr nevědomky olej do ohně.

„Žně bejvaly vždycky dřina,“ začne dramaticky chlap, „ale taky legrace! Deset nás jezdilo. Byls zaprášenej, unavenej, vyprahlej, ale byl čas žít, ty vole. Po šichtě rovnou do hospody. Dneska v tom dřepíš jak u televize, ale sám jako pes, ani stoupnout si nemůžeš, páč by se to zastavilo, maximálně tě pustí vychcat. To se fakt nedá. To vydrží jenom Ukrajinec. Ty sou, čoveče, asi ze železa.“

Petr zaraženě mlčí. Hospodský už stejně kasíruje. V tomhle zapadákově jsou i víkendy prodělečné. Petrovi se motá hlava, když se potácí domů. V noci se převaluje, usne až k ránu. Probudí ho vyzvánění z kostelní věže. Hodí na sebe triko a džíny. Vchází do kostela zároveň s farářem.

Rozhlédne se. Několik babek v lavicích, dvě rodiny s dětmi, pět obleků na kúru, párek Pražáků a „jeho“ sedlák. Vymydlený, ve svátečním, sedí se ženou blíž oltáři. Vypadá svěže. Na rozdíl od Petra.

Věřící vstávají a sedají v rytmu dýchavičných varhan. Petr nikdy liturgii úplně neovládl, kopíruje tedy místní. Oddychne si teprve při kázání.

„Umíte se modlit?“ klade farář sugestivní otázku a vzápětí si odpovídá, „někdo se hodí k rozjímání, jiný k těžké dřině, ale každý má své místo.“

Tvrzení vzápětí podpoří příběhem. František z Assisi jel na koníku kolem sedláka těžce se lopotícího na vyprahlém poli. To se tak někdo má, okomentoval závistivě vesničan jezdcovo pohodlí. František seskočil a prohlásil, že sedlákovi koně klidně přenechá, pokud se dokáže hluboce ponořit do modlitby. Vesničan radostně zahodil motyku, padl na kolena a spustil: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé, přijď... Najednou se zadrhl a vyhrkl: I s tím sedlem?

Kněz se pozorně dívá, jak se tu a tam v lavicích mihne úsměv.

Po mši se před kostelem tvoří malé hloučky. Petr se rozpačitě rozhlédne, jen málokoho poznává. Je na čase si přiznat, že nevstoupíš dvakrát do řeky dětství. Do zad mu zaduní včerejší bas.

„Tak hezkou neděli,“ zubí se mohutný vesničan, „a dáš mi něco přečíst?“

„Určitě,“ tiskne mu Petr pravici.

„Domluveno,“ zahučí hromotluk, „ale až po žnících.“

*

Do strnišť fouká, nad rybníky se válejí mlhy, posluchárny se plní studenty a Petr spěchá na fakultu.

„Pane kolego, na slovíčko,“ otevrou se dveře vedoucího katedry.

Petr se stísněným pocitem usedne do křesla, v němž před ním trůnily zadky prvorepublikových kapacit, které tak rád cituje.

„Četl jsem váš nový článek.“

Petr nervózně poposedne.

„Dobré, mimochodem, děkuji za spoluautorství.“

Petr se kysele usměje.

„Snad jen...“

Petr zpozorní.

„Taková drobnost.“

„Ano?“

„Často citujete kolegu Zagorina z Moskevského institutu. Zagorin popírá hypotézy profesora Myškina z Kyjevské univerzity. Já neříkám tak ani tak, ale nebylo by lepší poukázat množstvím citací spíše na propojenost naší fakulty s evropskými pracovišti? Třeba s Curychem, Kodaní nebo pařížskou Ecole normale supérieure?“

Petr neodpovídá. Zagorin byl několikrát v Praze, Myškin také, s oběma spolupracuje už léta.

„Rozumějte, kolego,“ odkašle si šéf za masívním stolem, „já vím, že oba pánové se zmíněnému tématu hodně věnují, ale uznejte, že v dané situaci bude vhodnější zmínit je pouze okrajově. Nás se přece jejich hašteření netýká, že? Ještě to přeroste v otevřený konflikt, a co pak?“

Petr mlčky polkne. Profesor pokračuje. O nic zásadního nejde, Petr má dva týdny, aby připojil citace západních odborníků. Co třeba Chomský? Ruský žid žijící v New Yorku. Navíc mrtvý. Nic proti ničemu.

„Pane profesore,“ upře na něj Petr oči, „mohu se vás na něco zeptat?“

„Ale prosím,“ povzbudí ho nadřizený.

„Jste Slovan?“

3/13 Bible od babičky

Moje babička mě toho naučila hodně. Byla to nábožensky založená osoba. Všechno, co dnes vím o náboženství a bohu, je díky ní.

Pokaždé, když si vzpomenu na svoji babičku, vyvstane mi v hlavě jedna zvlášť zajímavá historka. To bylo tak. Hlásil jsem se právě na vysokou školu, moje babička na mě byla nesmírně hrdá, říkala mi: „Františku, jsem na tebe tak hrdá, jseš moje

první děcko, které jde na vysokou školu. Můžu pro tebe něco udělat? Nebudeš něco potřebovat?“ Byla tak hrdá, až jsem se z toho styděl, chtěla mi vážně pomoci, takže jsem se toho tenkrát rozhodl využít, řekl jsem jí: „Babi, budu upřímný. Potřebuju od tebe akorát jedinou věc... peníze.“

„Dobře, Františku.“

Léto uteklo jako voda, v září jsme u nás měli malou rozlučkovou oslavu, přišla na ní i moje babička. Než jsem na druhý den odjížděl, přišla ještě ve spěchu za mnou.

„Františku! Vezmi si tohle, než pojeděš.“

Dala mi do ruky novou nablýskanou bibli, verzi krále Jakuba.

„Díky, babi. Přesně tohle jsem nejvíc potřeboval,“ řekl jsem.

Usmála se na mě a rozloučili jsme se.

Uběhlo několik týdnů. Zrovna jsem byl na kolejích Palackého fakulty, a užíval si volno. Zatímco jsem polehával v posteli, zazvonil mi telefon. Jakmile jsem ho zvedl, ozvala se babička.

„Ahoj, Františku. Chtěla jsem se jen zeptat, jak se ti v Olomouci daří. Všechno v pořádku?“

„Ano, babi,“ odpověděl jsem, „je to tady bezva. Zažívám tu ty nejlepší chvíle svého života, ale abych byl upřímný, začínají mi už pomalu docházet peníze. Takže bych teď potřeboval pár peněz navíc, jak jsme se o tom tenkrát bavili.“

„Aha. Co tvoje bible? Čteš si ji?“

„Samozřejmě, babi. Čtu právě kapitolu pět.“

„Dobře, Františku. Tak já ti zase někdy zavolám. Ahoj.“ A zavěsila.

Uběhlo pár měsíců. V tomto období jsem začínal se svými financemi docela zápolit. Olomouc nebyla zrovna dvakrát levné město. Měl jsem co dělat, abych se na škole vůbec uživil.

Dokonce ani dvě brigády mi v mé tíživé situaci moc nepomáhaly. V panice jsem zavolal svojí babičce, doufajíc, že mi nějak pomůže.

„Ahoj, Františku, jak se máš?“

„Super, babi. Na škole mě to vážně baví, až na to, že mám ohromné finanční problémy. Vážně bych už od tebe potřeboval, abys mi poslala nějaké peníze, jak jsme se o tom bavili.“

„Dobrá, zeptám se tě takhle, Františku... čteš svoji bibli?“

„Ano, babi. Kéž by ta kniha byla delší.“

„Dobrá, tak mi teda zas někdy zavolej.“

Přišel konec roku, měl jsem skvělý známky, ale bohužel neměl jsem už na tu školu dostatečné množství financí, takže jsem ji musel opustit. Zklamaně jsem posedával na kolejích, přitom jsem se díval smutně na svoje skvělé studijní výsledky, které mi teď byly stejně k ničemu. Neměl jsem vůbec daleko k tomu, abych se na místě rozbrečel, když v tom, než byste řekli 'nedostatek finančního ohodnocení' zazvonil mi telefon.

„Ahoj, Františku. Slyšela jsem, že jsi se školou skončil. Jak je to možné?“

„Jako bys to nevěděla, babi. Nechtěla jsi mi poslat žádné peníze.“

„Dobrá, zeptám se jinak, Františku. Četl jsi svoji bibli?“

Zavěsil jsem telefon. Byl jsem z toho tak rozrušený, že už jsem to nemohl dál poslouchat.

Začal jsem si vyklízet pokoj, abych ho uvolnil pro jiného studenta. Očividně pro někoho, komu jeho babička peníze posílá. Naštvaný, že tady musím skončit, jsem házel všechny své věci do tašek. Poslední věc, kterou jsem sebral z police, byla zaprášená kniha. Úplně poslední věc v celém už prázdném pokoji. Byla to bible od babičky. Nedržel jsem ji v ruce snad od toho dne, kdy mi ji dala. Vůbec poprvé jsem tu zatracenou knihu i otevřel. Jen tak ze zvědavosti jsem do ní nahlédl a nemohl jsem

uvěřit svým vlastním očím...bylo to tam. Hned na první straně. Poznal jsem babiččin rukopis na úplně první straně bible. Bylo tam jasně a stručně napsáno: „JDI DO PRDELE!“

3/14 Růža

Růža vytlačuje krém ze sáčku, hnědá hmota vytváří na piškotu štíhlý komínek. Těla špiček stojí vedle sebe jako vojáci na stráži a čekají, až je Růža naplní lahodnou žlutou tekutinou, ještě před tím je ale odnese na tácu do mrazáku a nechá pořádně ztuhnout. Hnědé kmínky musí vymrznout, aby pak vydržely koupel v čokoládové polevě. Na špičky je Růža expert, vždycky jí šly perfektně, už na učňáku, když se všechny holky trápily s krémem, který se jim bortil a vytvářel nevzhledné věžičky tvaru a la Gaudí, Růžiny zákusky vypadaly jako na fotkách z kuchařky. „Malečková, výborně, podívejte se, děvčata, pořád vám říkám, že u špiček je klíčové vystihnout moment, kdy je krém ani ne tuhý, ani příliš měkký, to je alchymie a Růža na to má prostě cit!“ mrkla na ni spiklenecky mistrová a zapsala si do učitelského zápisníku velkou jedničku k Růžinu jménu. Holky po ní zprvu závistivě čuměly, ale za chvíli je to přešlo a Růža jim ochotně ukázala všechny svoje figle.

Už ani neví, kdy zjistila, že jí tohle baví. Vždycky ráda pekla, bábovky, záviny, buchty na plech... Ale ten pocit dokonale vyvedeného zákusku nepřebije nic, hotový věneček, větrník, špička, kávové zrno nebo punčák, to je vesmír sám pro sebe, planeta s vlastními pravidly, jedinečná, neporcovatelná, kompaktní... Když je Růža pokládá do chladícího boxu v prodejně, má pocit, jako by do něho vršila drobná umělecká dílka, stejná, ale jedinečná, které spojuje originalita a perfektně odvedená řemeslná práce... Však si ji pan mistr Komárek náležitě cení, oslovuje ji Růženko a na rukou by ji nosil.

Růža vytahuje své polotovary z mrazáku a rukou zkouší, zda už jsou připraveny k plnění, plastovou stříkačkou vtahuje opojně vonící likérovou tekutinu a vstříkne ji dovnitř, poté zbylým krémem uzavře hrdla svých kakaových bůžků, ponoří je do čokoládové lázně a potom šup zpátky do zimy. Dílo se chýlí ke konci. Růža ještě uklidí dílnu, svlékne zástěru: „Pane vedoucí, je to hotový, tak já bych šla.“ řekne

Růža směřem ke Komárkovi, ten se zatím na prodejně vybavuje s babkou Říhovou, ta si přišla pro své dva punčáky ke kafi a teď tady s Komárkem drbe. „Jistě, Růženko, můžeš jít, tak zítra!“ odpoví Komárek a vrátí se zpět k babě Říhové.

Růža sedne na kolo a jede do místního důchodáku. Po práci tam uklízí, plat v cukrárně by ji neužil, beztak nemá odpoledne co dělat. Uklízet ji baví, má pocit, že ta činnost má smysl, stařečkové jsou vždycky rádi, když Růžu vidí, vděční za každé vlídné slovo a pozornost. Jede na kole a podzimní vítr ji šlehá do tváří, u cesty rostou šípký, v Růžině zorném poli se jejich plody rojí jako desítky drobných červených broučků. Od kola odskakují drobné kamínky a sluníčko má ještě sílu, vlasy pod helmou se jí potí, už se těší, až si ji sundá.

Otevře malý kumbálek a vezme si svůj vozík. Je tam všechno, co potřebuje, nasadí si rukavice a vyrazí uklízet. Začne paní Kořínkovou. Ta tu bude do stovky, pomyslí si Růža. Stará Kořínková je drobná a vysušená jak scvrklá švestka, ale neskutečně pohyblivá a živá, většinou když k ní Růža dorazá, má už babi Kořínková všechno hotovo: „Sedni si, Růženko, dyť já už mám všechno hotový, dokonce jsem vytřela!“ „Babi, víte, že to nemáte dělat!“ oponuje jí Růža, ale stařenka se nedá a odstrčí židli od stolu: „Sedni si, no, jen se posaď a něco mi pověz! Počkej, dáme si něco dobrýho!“ Růža se posadí a s námahou svlékne gumové rukavice, kůže pod nimi je bílá od pudru a ruce už se začaly potit, tenhle pocit Růža nesnáší. Babi Kořínková vytahuje bonboniéru, drobnými prstíky vyndá šest bonbónů, tři sobě, tři Růže: „Jen si vem, jseš beztak nějaká pohublá.“ „Od vás to sedí, babi!“ odpoví s úsměvem Růža a pomyslí si, že je to pravda.

Je trochu pohublá, na to, že dělá v cukrárně, a dalo by se říct, že i když v její krvi koluje během dne převážně glukóza, má postavu štíhlou. Asi mám dost pohybu, pomyslí si a vloží do úst první bonbón s marcipánem. „Tak co ten Tvůj Péťa, povídej.“ vybídne ji babička. „Babi, já ani nevím, my se moc nevidíme...“ hlesne Růža. „Jak to?“ vyděsí se stařenka Kořínková a spustí svoji litanii o tom jak ona a starý Kořínek se od sebe nehnuli na krok, jaká to byla láska jako trám a starej Kořínek, to vám byl krasavec.

Láska jako trám, pomyslí si Růža, to se o ní a Petrovi asi říct nedá. Jezdil k nim pro dorty a zákusky jednou, dvakrát týdně a pak najednou začal jezdit častěji. „Líbíš se

mu, Růženko.“ škádlil ji Komárek. Pak jednou přijel s kytkou a pozval Růžu na procházku, od té doby se vídali, ale ne každý den, Petrova rodina má velké hospodářství, bejci, krávy, koně, děsně práce a zdá se, že z Růži nejsou nijak na větvi. Vidí se dvakrát do týdne, většinou u Růži doma, všechno je rychlé, úsporné, bez dlouhých řečí a proslovů. Růža ho má ráda, ale jestli ho miluje, to opravdu netuší. Jak to má poznat? Petr je její první kluk,

nikdy předtím nikoho neměla, ale vždycky si představovala, že láska se asi podobá spíš tomu, co vypráví babi Kořínková než tomu, co zažívají oni dva. Sejdou se u ní doma, v jejím malé jednopokojovém bytě, Růža namaže rohlíky nebo usmaží vajíčka, dají si jedno pivo napůl, Petr nadšeně vypráví, co je nového u nich na statku, jak s tátou porážejí stromy v lese a že se musí Růža přijet podívat, jak jim rostou telata. Pak ji vezme za ruku a odvede do ložnice, zhrublýma rukama Růže svléká tričko, Růža si sundává podprsenku, lehají si vedle sebe. Líbají se a Petr po chvíli mazlení vnikne do jejího těla, celé se to po ní přežene tryskem a nepřipomíná to ani náhodou minuciózní snažení, po němž na tuctových plastových tácech vyrůstají zázraky z kakaové, kokosové, žloutkové, bílkové hmoty... Asi to tak je normální, ale kdyby Petr vyráběl zákusky, byly by to nechutné umatlané zrůdy, představuje si Růža a musí se smát. Růža dokončí úklid druhého patra budovy C komplexu Závětrí. Uloží svůj vozík a nasedne na kolo. Venku fouká příjemný větřík, lampa kola osvětluje cestu, šlape rychle, za chvíli začíná Az-kvíz, ke kterému si Růža uvaří kafe s mlékem a konečně dá něco slaneého.

Ráno Petr vyráží s tátou do lesa, malý traktůrek supí do kopce a oba muži se těší, jak si dnes přivezou smrky, které jim hajný Pešek slíbil. Petr nařezává kmen, ale nejde mu to. „Uhni,“ prohodí ten starší z nich a řetězy pily se zakousnou do stromu. Cosi v něm zapraská a kácí se k zemi. Je to zlomek vteřiny. V lese se u země povaluje mlžný opar a kmen statného smrku, z pod něhož vykukuje Petrova modrá bunda.

Růža pečlivě válí marcipánovou hmotu, formičku na zrna má připravenou na stole a stejně tak kávovou náplň. Nejprve si nakrájí drobné oválky skvěle padnoucí do ulity silikonové předlohy, poté je tam zlehounka přitlačí a do těla budoucí laskominy navrství kávou provoněnou hmotu. Vše se uzavře plátkem mandlového těsta. Zrníčko bude připraveno k vyklepnutí, lesklá kakaová poleva mu dodá efektní barvu jako po upražení. Chlad mrazničky završí celý proces. Na tlačítkovém mobilu blikne zpráva a

Růža si utře ruce do zástěry. Rychle se podívá. A pak už v zástěře vybíhá ven, sedá na kolo a šlape nejrychleji, jak může. Míjí šípkové keře, červené plody blikají v Růžině hlavě jako majáčky. ***

Na stole zůstanou bílé oválky čekající na svůj tvar. Leží tam jako okvětní lístky tulipánů, malé opuštěné lodičky, osamělé stopy v čerstvě napadaném prašanu.

3/15 Chlapské ego a elektrokolo

Otevřu jedno oko, druhé oko, protáhnu jednu nohu, pak druhou, ještě zvednout ruce, ták, hotovo. Je to lepší, než jaké to bylo, když jsem včera uléhal. Konstatuji po ránu, po vyzkoušení toho, zda ještě žiji. Všechno mě bolí, ale žiji, proto pojedeme na kole.

“ Dědo, budeš mít narozeniny, což takhle elektrokolo, jako dárek, bys nechtěl? “ zeptal se mě asi před 2 měsíci náš Jirka.

“ Jsi se zbláznil, to jako kdybys mi říkal, že jsem starý, nemožný, impotentní, nepohyblivý dědek. “ rozčiluji se. Tohle si myslím vždy o chlapech na elektrokolech, které potkávám.

“To chodítko, se čtyřma kolečkami a brzdami Šimáňo, to mi náhodou nechcete koupit?” Sotva popadám dech.

“Hele, babi, vysvětli mu to a dej mi do týdne vědět, jak jste se rozhodli” obrací se na Soňu, když vidí moji reakci.

“ Vždyť si říkal sám, že až ti bude sedmdesát, budeš si přát elektrokolo” povídá mi odpoledne.

“ Možná povídal, ale zatím jsem v kondici a posouvám si limit pro koupí elektrokola na 75 let” já na to

“ Ale ty jseš fakt ještě dobrej, nepotřebuješ žádné elektrokolo” lichotí mi.

“ Že jo” chytil jsem se toho a navrhl. “ dnes je hezky, pojedeme se”

A jeli jsme do Prysku. Dali pivo v kiosku na plovárně. Byl krásný letní podvečer.

“ Pojd' vyjedeme na Polevsko, když je tak hezky” s neodolatelným úsměvem mi navrhla má láska.

Kdo ten kopec z Horního Prysku na Polevsko jel na kole, ví, co hezkého mi navrhla. A já, vůl naletěl. Celý načepýřený jsem vyrazil. Energie získaná z piva mi došla na konci

vesnice. Zůstali jenom ztuhlé nohy po alkoholu. Tumloval jsem se, seč to šlo. Teklo ze mě jako z hovada a funěl jsem jako kanec.

Moje princezna jela vedle mne na elektrokole, s výpomoci nastavenou snad na tajfun, turbo, nebo nevím jak se ta největší výpomoc jmenuje. Kolem kroužila jako satelit a vždy když mě mījela, povzbudivě volala:

“ Už to není daleko, to dáš”, nebo “ už jenom čtyři zatáčky a jsme nahoře”.

U poslední zatáčky jsem slezl z kola a použil jsem ho jako senioři používají to čtyř kolečkové chodítko. Když jsem se, s třesoucími nohami dostal nahoru, kde na mně čekala opřená o své elektrokolo, soucitně pronesla:

“Blbej kopec, sem už nepojedeme, když nemůžeš”

“ Můžu, to udělalo to pivo” bránil jsem se.

Druhý den bylo taky hezky, tak jsme znovu vyjeli na kolech. Co taky by měl jiného zdatný důchodce dělat, když manželku nebaví doma okopávat záhonky.

V kiosku jsem si dal tentokrát pomelo.

“ Vyjedeme na Prácheň” navrhla.

Tam je to taky kopec jako sviňa, ale tentokrát jsem to hrdě vyjel a neslezl s myšlenkou, že to raději chcípnu. Jsem přece chlap.

Tři dny nato jsme jeli Kyjovským údolím, pak přes Německo, zpět po České silnici a Jetřichovice domů. Bylo to jenom něco přes 50 km, ale v Německu kopec jak blázen, že se mi zdálo, jak se moje dušička chce odhmotnit od mého těžkého těla a vzlétnout na nebesa mezi anděly, které jsem tam kdesi nahoře, už slyšel zpívat: Haleluja,

haleluja. Nestalo se tak a já si doma mohl večer mazat otláčený zadek a pak usnout jako špalek.

Ještě téhož večera volala Soňa Jirkovi, že tatínek si moc přeje k narozeninám to elektrokolo, ale že si ho chce vybrat sám.

Elektrokolo jo, ale jak se vyrovnat s tou ostudou, až budu potkávat staré chlapi na normálních kolech, co si budou o mě myslet: Hele, dědek, už nemůže, no jo, ať se před smrti ještě podívá po světě a blahosklonně mi řeknou: "Ahoj!" Ach, jo!

Kolo jsem si vybral bez rámu, protože jsem zjistil, že nohu prostě přes rám nezvednu. Možná, až mi v lednu vymění kyčel, tak to půjde. Kolo mi bylo slavnostně předáno všemi vnoučaty a já se u toho připitoměle usmíval, jakože mám radost.

Při první vyjíždce mi po 11 ujetých kilometrech prasklo sedlo. Krám pitomej. Přelepil jsem ho páskou, abych mohl dojet domů. Dal jsem si tam to speciální sedlo, široké jako lopata uhelka, které si kdysi přála Soňa. Jela na něm jednou a pak si na něm skřípla nějaké nervy a musel jsem ji tam vrátit to původní.

Mám nové kolo, a tak na ráno Soňa naplánovala cyklovýlet do Žitavy a zavolala kámošce, jestli se nepřidá. Marcelka je na cyklovýlety vždy připravena, takže za hodinku už zvonila u branky.

S nabalenou svačinou jsme vyrazili směr Kytlice, Horní Světlá, Krompach a Oybin. Tam jsme zjistili stav našich baterii a konstatovali, že zpět musíme volit méně kopců, abychom vůbec dojeli. V cukrárně jsme doplnili energii v těle a pokračovali k jezeru u Žitavy. Pak do Varnsdorfu, tam není moc kopečků a prej, nejkratší cestou domů je to nahoru na Tolštejn, z něj pak sjet dolů na Jedlovou, pak do Kytlic a jsme doma co by dup.

Spoléhal jsem, že moje baterky vydrží, vždyť jsem všechno po rovině jel bez pomoci motoru, tak jsem nasadil v Jiřetíně turbo. Stejně jsem byl pod Tolštejnem splavený jako kůň. A na baterce poslední čárka. U Zlatokopa v Kytlicích, jsme dali pivo a já začal věřit, že domů dojedu.

Dojeli jsme. Bylo to přes 80 kilometrů. Zadek mám otlačený stejně a utahaný jsem byl snad více, než při poslední jízdě na bezmotorovém kole. Takže dobrý pocit z únavy je stejný, zvýší se rádius dosah našich výletů a dá se u toho i povídat i když se jede do kopce. Přepnutím tlačítka z kopcovitých Lužických hor uděláš rovné Polabí nebo širou Hanou

To všechno jsou výhody u elektrokola, ale ten pocit, že to chlapi, co je potkám nevědí. Nevědí, že mě taky večer bolí prdel a jsem utahaný jako to prase. V jejich očích zůstanu

srabem, bezmocným dědkem nad hrobem. Tak s tím se budu těžko vyrovnávat. To víte, ta chlapská hrdost.

3/16 Druhá tvář

„Říká se, že každý člověk má v sobě dva vlky. Jeden je dobrý a ten druhý zlý. Tyto dva vlci spolu vedou bitvu. Vyhraje však ten, kterého pravidelně krmíš.“

(Indiánská legenda)

Jak začíná tento příběh, začíná i mé ráno, které není zrovna ideální. Po dlouhé době mi záhadným způsobem nezazvonil budík a já zaspala. Rychle jsem si tedy vyčistila zuby a oblékla se, abych mohla vyrazit do školy. Když jsem však chtěla vyrazit z bytu, uslyšela jsem hlas svého opilého otce: „Sophie, pojď sem!“ Nejistě jsem se k němu přiblížila a pověděla mu, že pospíchám do školy. „Co je mi kurva do toho, že pospícháš? Si běž klidně do té podělané školy, ale v první řadě mi dej peníze na cigára,“ odpověděl mi. Samozřejmě jsem nesouhlasila, jelikož to byly peníze, které jsem šetřila na horší časy, když on to neuměl a všechno vždycky vložil do alkoholu a cigaret. Podívala jsem se mu do tváře a zahlédla ten výraz, jenž říkal, že jsem to přepískla. Těžce se zvedl ze svého gauče a šel ke mně. Já mu neustále opakovala, že pospíchám a měla jsem namířeno ke dveřím. Otec byl však rychlejší a postavil se před ně. Nechtěl mě pustit, dokud mu ty peníze nedám. Snažila jsem se nějak zoufale procat, ale marně. Strkal do mě, až jsem spadla na zem. Ve vzteku a s pláčem jsem na něj vykřikla: „Můžeš mě kurva nechat být?“ Ten jeho výraz si budu pamatovat navěky. „Cos to řekla, ty nevděčnej hajzle?!“ zvolal. Bylo to poprvé, co

jsem před ním hubovala a až po chvíli jsem si vlastně uvědomila, že jsem vyslovila: „Kurva.“ Rychle jsem se zvedla, nabrala sílu, abych ho odstrčila od dveří a utekla.

Ve škole jsem zamířila rovnou na dívčí záchody, kde jsem chtěla smýt rozmazanou řasenku od pláče. Oplachovala jsem si zrovna obličej, když jsem uslyšela hlas: „No, to se ti vážně povedlo, Sophie!“ Zvedla jsem hlavu a rozhlédla se kolem sebe. Nikdo jiný tu ovšem nebyl. „Jsem přímo tady před tebou,“ ozval se hlas znovu. Podívala jsem se do zrcadla a viděla jsem sebe, jak se na sebe dívám, ale zároveň jsem to nebyla já. „Asi máš teď hodně otázek, jak je to vůbec možný. Ve zkratce ti povím, že já jsem ty a ty jsi já. Nebo ještě lépe - my jsme,“ odpovědělo mé zrcadlové já. Vůbec jsem nebyla schopná cokoliv povědět tím šokem. „To, co se stalo ráno, jak náš táta do nás strčil a my upadly, nebylo správné. Obávám se, že se ta jeho agresivita bude jenom stupňovat, proto mě teď dobře poslouchej. Půjdeš domů, sbalíš si věci, vezmeš si své peníze a odejdeš od něho,“ pokračoval můj hlas. Nevím proč, ale tato slova mě dokázala uklidnit. Měla jsem ihned pocit, že mé následující dny budou lepší, proto jsem se rozhodla následovat můj hlas a vydala se zpátky domů.

Potichu jsem otevřela dveře od bytu a šla do svého pokoje si zabalit. Když jsem měla sbaleno, vešla jsem do kuchyně, abych tam aspoň nechala vzkaz na rozloučenou. Byl tam však otec s láhví v ruce a ve druhé držel nůž. „Tak ty ses rozhodla vrátit, mrcho?“ nadával mi. „Proč máš v ruce nůž?“ otázala jsem se. „Co je ti kurva do toho? Odhodíš mě jako kus hadru, pak si někam utečeš a teď se ještě budeš starat?“ agresivně zareagoval.

Hněv se ve mně začal probouzet, tak jsem dodala: „Ty si snad nepamatuješ, žes byl první, kdo do mě strčil a nechtěl mě pustit?“

„Kdybys mi dala peníze, nic z toho by se nestalo. Můžeš si za to sama!“ vykřikl.

„Nebudu ti přispívat na cigára a chlást, který není důležitý! To radši pro nás koupím nějaké jídlo. Když chceš za to utrácet, běž si na to vydělat sám,“ odpověděla jsem.

To jsem neměla říkat... Otec se rychle zvedl ze židle a hodil po mně láhev, která mě udeřila do hlavy a já spadla na zem. „Tak jsi kurva normální?“ zaječela jsem. Viděla jsem, jak se kolísavým krokem přibližuje a napřahuje ruku, ve které drží nůž. Snažila jsem se zvednout ze země, jelikož byl těsně nade mnou. V ten moment se zapotácel

a spadl na mě. Cítila jsem teplo a jak mám mokré triko. „Kurva," uslyšela jsem. Otec se ze mě svalil a já uviděla, že má v sobě nůž. Nevěděla jsem, zda to byla jeho chyba nebo má, jak jsem se snažila zadržet jeho pád. Každopádně tam během pár sekund zemřel. Nevěděla jsem, co mám teď dělat. Začala jsem panikařit a do toho plakat. Chtěla jsem také smýt tu krev, tak jsem si šla opláchnout ruce do koupelny a zde jsem zase uslyšela ten hlas: „Tak to není zrovna ideální situace."

„Byla to nehoda!" pověděla jsem. „Jasně, nehoda. Všichni ti to uvěří. Vůbec nebude podezřelý, že máš sbaleno a žes chtěla zmizet," řekl hlas.

„Tys mi ale řekla, že se mám sbalit a odejít!" odpověděla jsem.

„Ty asi pořád zapomínáš, že já jsem ty... Každopádně máš teď tři možnosti. První možnost je přiznání a vězení. Druhá možnost zase, že někde schováš tělo a budeš doufat, že ho nenajdou, což je nereálné a ta třetí? Uvědomíš si, že sis zpackala celý život a skončíš to sama. Stejně... Jaký život bys měla ve vězení? Žádný. Uděláš si tím akorát laskavost," pověděl hlas.

Koukala jsem na sebe do toho zrcadla a přemýšlela jsem. Krev mi pomalu zasychala na triku. „Možná má můj hlas pravdu," pomyslela jsem si. „My máme pravdu," dodal hlas. Šla jsem opět ke svému otci, vytáhla nůž z jeho mrtvého těla a prohlížela jsem si ho. „Stačí jen přiložit nůž k zápěstí a přitlačit," našeptával mi hlas.

Byl to moment, kdy jsem si uvědomila, že už nebudu mít lepší dny, jelikož nebudou žádné a řízla jsem nožem do kůže.

„Aspoň budu volná," pomyslela jsem si a zavřela naposledy oči.

3/17 Dokážete poslouchat do konce?

„Cesta vlakem dá člověku chvíli klidu, kdy se nemusí a ani nemůže za ničím hnát. Jakmile nastoupíš, doufám tedy, že si můžeme tykat, do té oplechované boudičky, ztratíš kontrolu nad sebou samým a odevzdáváš se zcela do rukou ostatních, kteří najednou rozhodují o tom, zda se dostaneš do cíle své cesty.

Promiň, že se na tebe tak obracím, ale čeká nás dlouhá cesta, tak ji přece nemusíme strávit mlčením. Věřím tomu, že každý má co říct. Třeba i ten, co mlčí. Ale jestli mi nic říkat nechceš, nemusíš. Nechci tě ostatně do ničeho nutit, to já nerad, když někdo někoho do něčeho nutí. Ale klidně mě přeruš, až budeš mít něco na srdci. Mně můžeš říct cokoliv, opravdu cokoliv, já se neurazím, to si o mně nemysli.

No jo, z Brna do Budějce cesta daleká. Vždycky jsem si říkal, kdyby tak postavili nějakou přímou trať, ale toho já se jistě nedočkám. Takhle člověk jede cik cak, z Brna nahoru do Jihlavy, z Jihlavy se zase sjíždí dolů k Budějovicím, a to nemluvím o Plzni, to se jede zase jede z Budějce nahoru. To víš, přímo jezdí autobus, ale což tam se člověk ani projít nemůže a záchody tam věčně nefungují, to není pro mě. Tím vlakem to sice trvá čtyři a kus hodiny, ale zase tady máme to svoje pohodlí, že?

I když ono to ty čtyři hodiny trvat nemusí. To jsem to takhle jednou jel hodin šest, jak je na trati nějaká událost, to je hned. Tuhle jsem jel vlakem, jenom tak pět minutek zpoždění, nor-málka, a najednou jsme zastavili. Tak si říkám, asi se křížujeme s nějakým vlakem, to je taky běžný, jestli jezdíš častěji, tak to určitě taky znáš. Jenže my začali couvat!

Já tady furt elaboruju, že jo? Říkáš si, chvíli klidu mi nedopřeje, dědek jeden, vid', ale nestyď se mi to říct přímo. Jestli ti to moje plkání bude vadit, tak se ozvi a já zmlknu, neuslyšíš už ani slovo. To se neboj ozvat, že je ti to nepříjemný. Já jsem za to, aby si lidi věci říkali narovinu, prostě řekneš, tohle se mi nelíbí, tak já se neurazím a nechám toho, nebo ne? Myslíš, že bych se naštvál? To ne, takovej já nejsem, to si o mně nemysli.

Koukám, že rád koukáš ve vlaku z okna. To já taky. Takhle se podíváš ven a vidíš nějakou vesničku, co vesničku, třeba město uvidíš a povídáš si, v každém z těch oken bydlí člověk. Co je asi zač? A co ten, co bydlí hned vedle? Taky si přijdeš takovej maličkej, když se na to všechno díváš? No, určitě, kdo by se tak necítil. Občas si říkám, že jsme jenom takový kousky skládačky, to snad ani ne, protože když se kousek skládačky ztratí, tak je to problém, když se ztratí jeden člověk, tak je to jako ztratit jedno zrnko strouhanky, toho si nevšimneš, a pak ho jen smeteš z podlahy s ostatním smetím. Říká se tomu vůbec zrnko? Jak jinak bys nazval jeden kousek strouhanky? No, zrnko, jak asi.

Podívej ty stromy, tady ještě pár let zpátky byl hustej les, teď tu stojí jen pár stromečků a všude kolem pařezy. Kůrovec, mrcha jedna, to bude zhouba českých lesů, nebo dobře i moravských, aby se někdo neurazil, když jsme ještě na Moravě, ale na tom už nesejde. Máte to u vás taky takhle zlý? To je jasný, že máte, takový je to teď všude. Ovšem nebývalo, jo, starý časy. A vůbec, volíš levici nebo pravici? Ono je to vlastně docela jedno, když jde člověk moc daleko na jednu nebo druhou stranu, stejně se z něj stane hovado. Nechtěl bych tě nijak urazit, ať si každéj volí, co chce, ale někdy si říkám, tak to jsem od tebe, kamaráde, nečekal, že budeš takhle blbej. Říkám ‚kamaráde‘, ale spíš to jsou většinou takoví ti známí, co člověk vidí jednou za deset let. Kamarády si člověk může vybrat, to rodinu, tu si nevybírám. A to já bych si jinak vybral.

Nevadí, že jsem se tak rozkecal? Já jsem ti říkal, zastav mě.

Nepřijde ti, že je tady přetopeno? Jak by ti to nepřišlo, vždyť je tady na padnutí, já na chvíli otevřu okno, nebo se uvaříme ve vlastní šťávě. Kdyby ti ale byla zima, tak já to hned zavřu, nebo to klidně zavřu sám, to zase abych tě nějak neomazoval nebo tak něco. Znáš to, jak v těchhle vagonech od podzimu do jara existují jenom dvě alternativy? Přetopeno, nebo se netopí vůbec. Při těch mrazech, to by člověk umrznu. Nemám pravdu?

I když v posledních letech ani pořádně nemrzlo. Ono zima je, ale žádný ukrutný mrazy. Pak sníh leží třeba čtrnáct dní v roce. To si ta půda nemůže hezky odpočinout. Zemědělci tam potom najedou s technikou, která je tak těžká, že tu půdu ještě utáhne. A pak se všichni divíme, že nepropustí vodu do spodních vrstev. To je pak houby platný, že naprší takových litrů vody, když na polích stojí, nedej bůh, odplaví tu nejurodnější vrstvu země. Za pár let nám na těch polích nic nevzejde, to je jasný. Ale to nikoho netrápí, všude samej ekolog, jenže nevyřeší nic.

Ty mladý lidi dneska, neuraz se, že to tak řeknu, protože ty jsi alespoň proti mně mladík, myslím ale ty mladší mladý, ne že bys nebyl dost mladej. To já...“

Avšak muž sedící v opozici si náhle hodil batoh přes rameno, vykročil z kupé a zabouchl za sebou.

„Ani nepozdraví, to jsou dneska lidi.“

3/18 Výprava opačným směrem

Otevřel jsem oči. Nade mnou se klenula modrá obloha, přes kterou se pomalu a jakoby ledabyle promenovaly malé bílé obláčky. Ve vzduchu vonělo jaro, ale ve mně vřel podivný zmatek. Jsem dospělý muž či chlapec? Ač k nevíře, nevěděl jsem. Náhle jsem pocítil silnou touhu hrát si, hledat ztracené cínové vojáčky v travnatém úbočíčku před oknem naší kuchyně. Ano, tam v trávníku pod sňůrami na prádlo, pověšenými na železných konstrukcích, kde jsme si hráli a jež nám klukům zároveň sloužily za branky. Nám klukům? Vždyť je to tak dávno, jsem už přece mnoho let dospělý. Opravdu je tomu tak? Ach ta hlava. Na chvíli jsem musel oči zase zavřít, neboť se mi v ní míhaly barevné záblesky, jež postupně přecházely do matných obrazů. Dětství. Jakobych nastavil v mozku stroj času a nyní se přemísťoval každým atomem své bytosti do minulosti.

Stop. Jsem zde. Poznávám to místo, mně tak blízké, jako bych odtud nikdy neodešel. Čtverec čtyř omšelých domů s popraskanou nažloutlou omítkou. Uprostřed dvora malé hřiště akorát tak na nohejbal, hned vedle mrňavé pískoviště, na kterém si i nyní hrajou děcka. Před domy travnaté plochy se stromy a keři, ještě nízkými. A v pravém dolním rohu hřiště obrovský košatý strom, jakoby sem ani nepatřil, jakoby zde nejprve stál on a pak kolem něho teprve lidé přistavěli baráky. Možná tak tomu opravdu i bylo. Nedivil bych se. To je to místo, jež bych poznal mezi tisíci, i kdybych předtím jak chtěl dlouho brouzдал po širém světě. Dvůr mého dětství! Tudy šla klukovská dobrodružství, tady jsme se prali, pořádali lité zápasy v hokeji s tenisákem, nohejbalu a fotbalku, či jen tak lenošili na trávnících nebo v koruně toho našeho „baobabu“. Bože, jak z něj tenkrát spadl Milan. Zapomněl, že se neválí doma na gauči, v polospánku se opřel o neexistující polštář a už letěl. Asi tak z výšky prvního patra, ale ještě se jako nedobrovolný gymnasta přetočil o spodnější větev, a to mu možná zachránilo život. Pád se tím zbrzdil a on si jenom na zemi vyrazil dech o vystouplé kořeny stromu. Od té doby chodil, jako kdyby měl v zádech pravítko. Ne, to si dělám srandu, takhle se nosil, protože byl vycepovaný z tanečního kroužku.

A támhle je zeď „kasáren“, horního domu našeho dvora. Co je na ní tak zvláštního? Na první pohled nic, ale na druhý tam jsou ještě i teď vidět namalované tlusté čáry, protože to je přece ideální fotbalová branka. Když dáte gól, tak se k vám míč hned

vrátí. Anebo také ne, to když ho někdo z naší zanícené party čutálistů vstřelil do okna té bachařské ubytovny. Zavřeným, pochopitelně... Tady jsem metal robinsonády jako legendární brankář Plánička. Bodejť by ne, když se koukaly Hanka, Jana, Marta nebo i další holky. A tady na paloučku před „kasínem“ jsme tenkrát postavili baráček z prken, krátce předtím ukradených starému Bahylovi ze sklepa, a z balíku igelitu, který odněkud přivalil Petr Čermák. Oni tu haluznu během pár hodin postavili spíše starší kluci a holky, já po ní pak hlavně lezl, nebo spíše po jejích troskách, když ti naši chuligáni vzápětí svůj architektonický výtvar z přemíry agresivity rozmlátili. Rozhodně jsme nepatřili mezi klasickou budovatelskou mládež, inu synové a dcery drsných tatíků horníků, kteří nikdy nešli pro ránu daleko.

Ach, opravdu jsem se přenesl do dětství nebo sním v přítomnosti? A proč se tu válím v trávě ? Protože je mi tak dobře, jsem doma. Umírám snad a běží mi před očima film života? „Neřeš to,“ našeptává mi hlas podvědomí. Bůh či ďábel? Kdo ví...

Táta! Tohle je přece můj starej dobrej otěcko. Asi čtyřicetiletý vysoký chlap v montérkách a odřeném manžestrovém sáčku. No jak jinak, takhle ho mám v paměti. Nebo je to v reálu? Klasický dělnas, důlní elektrikář. Stojí na rohu domu pod oknem našeho obýváku a hledí směrem ke hřišťátku. Vždycky mě takhle vyhlížel. Báł se o mě, možná až chorobně, jediného syna. Měli jsme rohový byt činžáku, kde v ložnici strašilo. Alespoň prvních pár týdnů, kdy jsme se počátkem šedesátých let přistěhovali z Jáchymova. Předchozí majitel v něm údajně sešel ze světa násilnou smrtí, prý to byl zlý člověk, a snad cosi podivného a hrozného tam po něm zůstalo. Z mámy TO po nocích v ložnici rvalo peřinu, ani úzkostí křičet nemohla, a vlastně ani nechtěla, aby mě a sestru nevydělala. Teprve, když otec umístil do kouta pokoje, kde o půlnoci duch ožíval, malinkou lampičku, přízrak zmizel do věčných temnot. Nejen na starých hradech straší...

„Tatí, taťko, to jsem já, tvůj syn,“ vztahuji k němu ruce. Nevidí mě a vypadá trochu znepokojeně. Jeho tenkrát ještě pohledný obličej se vždy, když nás neměl pohromadě, sraštil starostmi, až mu to během let zůstalo a po zbytek života, zaplaťbůh dlouhého, chodil po světě s tváří věčně úzkostně

staženou. Tak mi zůstal v paměti. Teď jakoby nespokojeně pokýval hlavou, obrátil se a těžkou chůzí zmizel za rohem.

Zůstal jsem s nataženými pažemi a z očí mi vytryskly slzy. Nedají se zastavit, ani se o to nesnažím. Vzlykám a marně se snažím zvednout. Táto, chybíš mi. Krucinál. Ztracené dětství, mládí, všechno je pryč. Co je život, jenom pomalé čekání na smrt. Někdy ale i rychlejší...

Za oknem ložnice zahlédnu mámu. Tradičně v pilné práci u staré singrovky. Máma byla vždy nad věcí. Vlastně tak spíše jenom vypadala. Užila si s tátou dost, chlast je hroznej prevít, když není pod kontrolou. Když byl otec ve vězení coby údajný imperialistický vyzvědač, pěkně s námi bolševici zacvičili. Samotná ženská s malou dcerou a ještě menším synkem. Tehdy jediný, kdo jí podal pomocnou ruku, byla tátova matka, moje žižkovská babička. Přežívali jsme díky její malé penzi a mámině umění šít a opravovat paničkám komunistické honorace šaty. Všichni ostatní se na nás vykašlali. Doslova. Máminy rodiče, její bráchové, tátovo bráchové. Všichni se báli. Těžká doba, padesátá léta. Máma ale byla tvrdák, houževnatý tvrdák, kam se na ni hrabe Drsný Harry nebo Rambo. Nehladila své děti, něžnost ženy byla uzavřena v jejím nitru jako ve vězení. Navrch jen nezlomná hrdost a pracovitost. To z ní vytesala neblahá doba a tátův chlast. Moc radosti si v životě neužila.

A co je zase tohle? Od hřiště jdou ke mně dvě chlapecké postavy. No jasně! Honza, kterého jsem jednou tvrdě zmlátil za urážky, které o mě napsal na ohradu u školy. Tečku za tou rvačkou však udělal on, když mě v zoufalém vzteku praštil do hlavy dlažebkou. Tolik jiskříček jsem už pak nikdy neviděl. Hned nato můj soupeř s potupným brekotem utekl a já se s otřesem mozku odpotácel do našeho dvora. I dlouho poté v dospělosti jsem měl za to, že ta rána mě poznamenala na celý život. A asi nejen fyzicky...

A s ním jde Ivan. K němu jsem vždycky vzhlížel jako ke správnému frajerovi. Bydlel s rodiči a bratrem vysokoškolákem v bytě nad námi, půjčoval mi rodokapsy, žulil o známky a tahal za uši. Jemu jsem ale do držky dát nemohl, protože byl o pět let starší, větší a hlavně to byl nejvyhlášenější bitkař v okolí. Díky tomu si na naši partu ale nikdo netroufl.

„Čau kluci, kam jdete?“ volám na ně, ale žádná slova mi ze rtů neplynou. Procházejí kolem, jako bych byl vzduch. Oni mě neviděli! Uvědomil jsem si s hrůzou. Jsem snad

už duch jako Mártý Hopkirk? Honem jsem se štípnul. Zabořelo to, takže žiji. Zatím. Nerozumím tomu. Co se to se mnou, sakra, děje. Zdá se mi to či bdím?!

A kdo to jde za nimi? Krásný holky, Hanka s Jitkou. Každá úplně jiná a přesto obě výstavní kočky. Vysoká štíhlá Hana s černými vlasy a správně žensky tvarovaná brýlatá Jitka, vesele štěbetaly a já s údivem zjišťuji, že stejně jako předtím klukům, i jim je stále těch sladkých patnáct. Ale co se divím, vždyť táta byl před chvílkou vlastně také mladší než jsem teď já. Jsem z toho zmatený. Ocitl jsem se opravdu v minulosti? Jak? Proč? Příliš mnoho otázek. „Netrap se tím a dívej se!“ Opět ten hlas v podvědomí. Ostatně, má pravdu. Vždyť je to tak sladkobolně krásné...

I holky mě minuly bez povšimnutí. Teď už se nedivím. Jsem pro ně pro všechny, ty mě drahé lidičky, neviditelný. Co bych za to tehdy dal. To bych si fakt užil. Dříve.

Na hřištiátku zatím začíná nějaký mač v pozemním hokeji s míčkem. Ten jsme jako kluci moc milovali, stejně jako čutanou. No jasně, jsou tam kluci Mrázů, moji nejlepší kámoši, byl jsem skoro jako jejich čtvrtý brácha. S nimi válí Ivoš, jehož nevlastní tatík kdysi sloužil v cizinecké legii a vojenské zupáctví zkoušel při výchově nepoddajného kluka, kterého vyženil. Když chtěl kdokoliv Iva, jinak postavou malého chlapce, vytočit, oslovil jej příjmením jeho otčíma. Zaručeně z toho byla hned mela, protože můj výborný kámoš, s nímž jsme si dokonce vymysleli vlastní tajnou řeč, byl chytlavý jako střelný prach a svého otčíma upřímně nenáviděl. A kdo je ten pátý kluk, který s Ivem v útoku zaměstnává neustále gólmana mužstva sídlišťáků? Pozorně se na něho dívám a zprvu jej nemůžu zařadit. Trochu vyčouhlá hubená figura, tmavé vlasy učesané na patku, velké oči a husté skoro srostlé obočí, jež prý značí vzteklouny. Zarputilé soustředění na hru, to vše mi připadalo tak známé, blízké...proboha, vždyť to jsem já, JÁ... Toto nečekané poznání mi rozevřelo rty do přihloupělé grimasy a zároveň z nich splynul výkřik plný překvapení až úžasu.

Oči se mi otevřely velice ztěžka, víčkám se od sebe moc nechtělo. Nade mnou se již neklenula modrá obloha s bílými obláčky, ale jakási obludná vousatá hlava, která postupně dostávala rysy

staršího kamaráda výtvarníka Dušana. Jeho obličej měl pro mě nepochopitelný starostlivý výraz.

„Co je, co na mě tak vejráš?“ pronesl jsem poněkud toporným jazykem a pocítil silné sucho v ústech.

„Zaplaťbohu, žije,“ ulevil si svým bříňčivým werichovským hlasem Dušan, „ležel jsi hlavou na stole jako mrtvola a chvílema ses jenom tak divně kroutil a vzdychal a nakonec si začal řvát jako magor.“

Pomaloučku jsem začal vstřebávat své okolí. Hospoda. No jasně. Ta naše, hornická, březohorská. Musel jsem se rychle napít z poloprázdného půllitru. To mě probudilo úplně.

„Duško, já byl v jiném světě. Chlape, já jsem se vrátil do dětství. No fakt, nekecám!“

Kamarád se na mě upřeně zadíval, ale kupodivu se nesmál. Naopak po chvíli tiše prohodil: „Já vím, taky jsem tam jednou byl. Po patnácti vodkách. Ale to už je dávno. Važ si toho. Už se to asi nebude opakovat. Mně se to alespoň nikdy potom už nepodařilo.“

V jeho hlasu zazněl něžný smutek, který jsem dosud u něho nikdy neslyšel. S údivem jsem pochopil, že pro toho nezkrotného bouřliváka, rváče a bohéma bylo dětství na konci padesátých a doba „malin nezralých“ ve zlatých šedesátých letech také něčím krásným, co stojí za to si neustále zkoušet připomínat.

Přivřel jsem slastně oči a nechával v sobě doznít ten neopakovatelný pocit z mé neuvěřitelné výpravy nazpět v čase. Netrval ostatně dlouho, neboť mi v uších doznívala Dušanova slova, „...už se to nikdy nebude opakovat.“ Pomalu se mi do duše zase začal vkrádat smutek...

3/19 Velký plán

Povím vám příběh, který se nikdy nestal. No, on se tedy stal, ale všichni zúčastnění to stejně popřou. Každý má své pádné důvody. Oběť sice zůstala bez úhony, ale nepřeje si další publicitu. Padouchovi nevyšla loupež, z profesionálního hlediska je odepsaný, a to je důvod, proč propadl depresím a alkoholu. No a policii přibyl další šrám na již tak chatrné pověsti, takže je poněkud našťvaná a vrhla se zas na pokuty kvůli parkování. Takže alespoň dva tři týdny parkujte slušně, vyhnete se problémům.

Po tom všem jen já jsem v zisku, protože jsem přišel nečekaně k námětu na povídku. No a porota dostala inspiraci, komu udělit cenu útěchy.

Takže teď pěkně popořádku.

Na začátku stál jistý, řekněme, Pepa a jeho plán. Jelikož to nebyl žádný hloupý Honza, jím preferovaný akční záměr vykazoval slibné známky geniality. Jeho hlavní předností byl caesarovský styl Veni, vidi, vici upravený na české poměry do znění Přijít, vzít a odejít. Přesně v tomto pořadí, a to v daný čas na předem určeném místě. Prostě podnikatelský záměr špičkové kvality.

Jenže s plány je potíže v tom, že se občas zvrtnou.

Nadějná oběť vlastnila předmět Pepova zájmu. Součástí jejího dlouhodobého plánu ale samozřejmě bylo ponechat si tu věc co nejdéle, případně ji pak třeba se ziskem prodat. To byl první problém.

Tím dalším, ale už zásadním bylo to, že Pepův plán počítal s konkrétním místem a časem, kde k přesunu vlastnických práv dojde. Svou příští oběť s údaji lživě obeznámil a nenápadně ji naváděl k seřízení času, aby vše klaplo. Jenže potenciální oběť měla tu drzost, že se nedostavila!

V tu chvíli byl plán v troskách a Pepa na dně. Těch hodin plánování, nácvičku, sebevzdělávání a odříkání! A pak to selže na něčí lhostejnosti a neserióznosti! Neuvěřitelné a do oběžných drah volající! Pepa udělal to, k čemu je dohnán každý poctivý občan sporadicky platící daně, když se dostane do nesnází. Zašel na policejní stanici.

Policie se s pověstným profesionálním nadhledem zachovala přesně tak, jak bychom očekávali. Pepa šel k výslechu, který trval několik náročných hodin. Představování a obeznámení s plánovanou akcí si odbyli za několik minut. Pak se policie soustředila na předmět plánovaného přesunu vlastnických práv a projevila o něj neobyčejný zájem.

Během výslechu se zvažovaly různé varianty spolupráce. Jednalo se o tom, jak by daný předmět šlo získat, a zvažovaly se strategie, za kolik by ho šlo střelit na černém

trhu. Padouch velice brzo pochopil, že u dělení zisku by se octnul v nevýhodě, protože byl sám a neměl na své straně zákon. Takže se snažil vycouvat s tvrzením, že nastalo porušení jeho autorských práv. Okamžitě byl obviněn z pohrdání výkonnou mocí, zbit s přihlédnutím k jeho lidské důstojnosti a poslán domů s tím, aby neopouštěl město.

Policie je instituce, která když už se jednou pustí do práce, snaží se výkon práva dotáhnout do konce s nejvyšší možnou úspěšností. Kromě pravidelných obhlídek černého trhu a sondování cen přizvala k

výslechu i oběť. S velkým překvapením zjistila, že ta je přitažlivě ženského pohlaví. Jednotka pochopitelně okamžitě operativně rozšířila svůj zájem i o další hodnotné položky. To si už ovšem oběť nenechala líbit, protože ceny jsou pevné a já nehodlám o nich smlouvat! A hned volala svému právníkovi, který obratem poskytl přepis hovoru bulvárnímu plátku.

Naštěstí to byl pouze občasník Strážní řež, kterému už v podstatě nikdo nevěřil, a tak se událost povedlo ututlat. Padouch z celého příběhu vyšel s psychickými problémy, perspektivní oběť s přepracovaným akčním ceníkem a policie s napomenutím, ze kterého si stejně moc nedělala, protože řeči se vedou, ale víno se pije.

Zadání soutěže na tři stránky A4 mi již nedovoluje soustředit se na další kariéru padoucha, kterého díky jeho psychickým problémům nakonec potkalo štěstí v podobě velké skupiny jemu podobných mimoňů. Podrobnější informace si lze na požádání vyzvednout na vrátnici Universal Studios v New Yorku. Zájemce musí ovšem mít povolení od Úřadu na ochranu svědků a také musí počítat se zákonem ohledně poskytování osobních údajů.

Také s politováním nemůžu s chtivým čtenářem listovat v motivujícím ceníku mademoiselle Gizelle, která díky aféře mohla začít o dost odvázněji myslet na zadní vrátka, neboť se jí nebyvale rozrostla klientela. Nicméně jsem oprávněn případnému zájemci poskytnout její telefonický kontakt za účelem konzultace.

V každém případě ale můžu na závěr sdílet své přesvědčení, že poučení z této povídky je nadčasové. Vždyť kde bychom byli, kdyby nad námi nebděl Velký brácha se svým předvojem hrdinů v první linii, kteří tak nadšeně a s takovým nasazením rádi

pomůžou a ochrání? Jak bychom vůbec mohli existovat a radovat se z již dosaženého hypotetického komfortu, kdyby nebylo těch, kteří denně nasazují své životy pro jeho udržení a na oplátku nežadají skoro nic a když už, tak jen maličký bakšiš jako podíl na vzájemné spokojenosti?

Možná to vše bylo součástí Velkého plánu tajemného Poldy sídlícího ve vyšších patrech nebezpečných nebes vládní hierarchie od úsvitu dějin až do skonání světa.

Případně pouze do konce volebního období...

3/20 Nápadnice až moc nápadná!

Stalo se to již dávno, před dvaceti lety, kdy nám náš jediný potomek mužského rodu oznámil, že má přítelkyni, která se nám přijde v neděli představit.

Zůstali jsme s manželkou paf. Jednak jsme neměli o známosti syna ani tušení a jednak ten nešťastný šibeniční termín jejího příchodu!

Manželka začala lamentovat, jak stihne uklidit, uvařit, nakoupit, vyžehlit....

Já zůstal docela klidný, nedokázal jsem si totiž představit Milánkovo chození s nějakou dívkou. Našemu jedinému dítěti táhlo na tři křížky, byl rozmazlený a k tomu ještě děsný suchar. Dokázal sálodlouze vyprávět nudné romance o své největší zálibě - železniční dopravě. Byl šotouš každým coulem jak vystřížený z vlakové reklamy, vylepené na každém nádražním sloupku.

Den D se přihnal jako splašený kůň. Moje paní Brigita nemohla dospat. Vařila, smažila, pekla, mezitím uklízela, vytírala, luxovala. Moje maličkost se snažila jaksepatří pomáhat, ale byl jsem několikrát poslán do patřičných mezí, že se jen pletu a zavazím.

Zato náš klučík byl zalezlý ve svém pokojíku a něco kutil. Já osobně se domnívám, že se ulíval, což bylo jeho každodenním zvykem.

Slečna měla přijít přesně v jednu a když bylo čtvrt na dvě a ona nikde, odporoučel jsem se, za velké nevole Brigity, vykourit si jedno sváteční cigárko před náš klášterecký činžák.

Jak se mi ulevilo, když jsem zabouchnul domovní dveře, nemusím popisovat. Doběhl jsem jako dvacetiletý k popelnicím, které hrdě stály pod laubama a začal marně šmátral v kapse.

"Doparoma - já zapomněl zapalovač!", nahlas jsem vykřikl a celý zčervenal. Nahoru se mi již nechtělo a tak nezbývalo než žadonit u kolemjdoucích.

Děvče s kokrhelem modrých vlasů, s naušnicemi v uších, nose, v obočí, s potetovaným krkem, koženou mini - bundou a punčocháčemi s velikánskými červenými oky jsme chtěl nechat projít, ale když jsem se rozhlédl a nikde nikdo, opovážil jsem se tuhle podivínku oslovit.

"Jasan, strejdo, nemějte péči, zapalovák mám, ale pozor, nezapalte si omylem svoje lýtka, víte, co se říká o mužích v letech - že se jim zapalují lýtka", a rozchechtala se takovým hlasovým tónem, že jsem se lekl a div neskočil do louže, která se líně mrskala u popelnicových nádob.

"D...dovolte", uraženě jsem přebíral zapalovač.

"Zapalte si cigáro a zapalovač používejte rozumně, už teď jste celej rozohněnej", mrkla na mě a dodala: "Nezůstala vám tam jedna roura pro mě, dostala jsem chuť".

Cigaretku jsem podaroval a když jsem si zapálil, vypadlo to ze mě: "Víte, jsem děsně nervózní", dodal na vysvětlenou, "můj syn nám dnes přivede představit svoji slečnu a já si neumím představit...."

"No tak si představte třeba mě, že jsem ta jeho slečinka", rozchechtala se znovu, až se smíchem začala dusit.

"To nemyslíte vážně, náš Milan a ...", udělalo se mi šoufl.

"Jasně Milánek a Drahuška, jsem Drahomíra, naši tenkrát s radostí nad prvním děckem vybírali jméno až přebrali nejen jméno ale i chlást, no a vidíte, co se pak ze mě vyklubalo? Ale dost řečí, v břichu cítím hladomor, jde se na věc", zavěsila se do mě a vši silou táhla mou ubohou osobu do vlastního bytu.

Roztřepanou rukou jsem ani nemohl otevřít vstupní dveře, v nich pak stála Brigita, které se v obličeji vyměnily snad všechny existující barvy na světě.

Situaci zachránil Milan, který započal dost nudné vyprávění o vlacích a Drahomíra to kvitovala neustálým přípitkem nových doušků alkoholu, který si sama, z láhve stojící na jídelním stole, bez okolků dolévala.

Ve večerních hodinách horkého letního dne jsme zavírali okno, aby nebyl slyšet hlučný smích Drahuše, kterou jsme všichni tři podnapilou vyváděli za jejího hlasitého halekání ven z příbytku.

Manželka celou noc probrečela, já vykouřil několik cigaret a tajně se také posilnil několika panáčky alkoholového moku.

Na druhé straně náš syn Milan po odprovození své bláznivé přítelkyně zalezl bez řečí do svého pokojíku, něco kutil a vůbec mu nedocházelo, že se jedná především o jeho budoucnost.

Tihle dva milenci měli společnou snad jenom tu železnici - koleje. Drahomíra totiž cestovala vlakem na koncertní šňůry, kde zpívala. Po půl roce byl asi proto jejich traťové lásky konec.

Manželce se výrazně ulevilo, mně nikoliv. Musím přiznat, že jsem se na návštěvy Drahomíry těšil. Tolik legrace a smíchu jsme do té doby ještě nezažili!

Čas pádil mílovými kroky dál.

Milan se nakonec oženil s jednou průvodčí, mají spolu dva krásné kluky, třetího vyženi, bydlí s rodinou na druhém konci republiky.

Manželka Brigita před třemi roky odešla navždy do nebe.

Moje cukrovka, mrcha, mě před rokem doslova a dopísmene srazila na kolena a vzala si mou levou nohu od nešťastného kolene směrem dolů. Pobývám proto nyní v domě s pečovatelkou službou.

Na letošního Silvestra náš sociální pracovník připravil pro starouškovské osazenstvo překvapení v podobě jedné rockové kapely, která jezdí bez apanáže po domovech staroušků čekajících na posledním možném peróně na konec svého pozemského bytí.

Posadili mě s mým invalidním vozíčkem do přední řady, abych prý lépe viděl i slyšel.

K mikrofonu se přihnalo ženské tornádo, které se zčistajasna zarazilo a zvolalo: "Táto, to snad není možný. Přátelé, tenhle prima chlapák, je vlastně můj druhý táta, největší drahoušek pod sluncem", přilítla a vrazila mi pusou přímo na překvapené rty.

Podal jsem jí roztřepanou ruku. Stiskla jí a pošeptala: "Až budete cítit, že se vám zapaluje lýtko, víte, kde mě najdete!"

Přikývnul jsem, i když doopravdy nevím, kde bych měl tuhle poblázněnou dračici vlastně hledat....

3/21 Pastýř

Každé ráno časně za svítání přehazoval muž přes sebe přehoz. Čekala ho práce jako každý den, neměl oddechu, ani vynechati nemohl. Zvířata na něm byla závislá. Z chalupy vycházející muž, skleslý a na bedrou nesoucí svoje zásoby a pochutiny pro své stádo. Jedno pohlazení koňské hřívky stačilo, aby se svět zahalil do nádherných barev. Z kouta vylovil svou hůl a vyhoupl se na hřbet svého věrného přítele. Ryzák pro něj byl přítelem, jež s ním hlídal ovce a který poslouchal jeho vyhrávání na píšťalku během sezení pod mohutným stromem čekajíc na stmívání.

Svou hůl měl ve speciálním držáku blízko nohy, aby na ni v případě potřeby dosáhl. Byly na ní vyryté znaky, kterým ani on sám nerozuměl. Dědila se z generace na generaci. Ovšem, když se vracel v noci, tak vydávala podivné vibrace, které zvířata cítila. Věděla přesně kam jít a díky tomu ani o jednu nepřišel. Zatím.

Dojel k místu, kde trávily noc a zhrozil se. Seskočil z koně a sledoval spoušť, která mu vháněla slzy do očí. V projevu ovcí bylo slyšet zármutku, jež se rozléhal i do přilehlého okolí. Vytáhl svou hůl z držáku. Tentokrát ji nepotřeboval na zvířata, ale

aby se měl o co podepřít. Vzadu leželo několik mrtvých. Ležely v řadě a pod nimi byla kaluž krve.

Z nenadání začaly znaky modře světélkovat. Pastýř vůbec netušil, co se děje, ale nemohl se jí pustit. Za každou mrtvou ovci se na nebi vytvořila jedna hvězda. Jejich těla poté zmizela, jako kdyby se nic nestalo. Země krev přijala jako dar a místo toho pro zbývající stádo vytvořila chutnou travu. Ztišilo to jejich nářek. Ovšem muž tam stále stál jako opařený.

Myslel na to ještě téhož večera, když při jídle po očku kontroloval své zbylé stádo. Měl k nim blízko a netušil, co by dělal, kdyby přišel o všechny.

V půlce noci ho však přepadla únava a on se probudil až při třetím zakokrhání kohouta. Pouze v kalhotách vyběhl ven, nehledě na zbytek šatstva. U vrat stál podivně oděný muž s jeho holí v ruce. Díky kapuci mu do tváře viděti nebylo.

„Mladíku, kde jsi ji vzal?“ optal se vyjeveného pastýře. Měl ji již od deseti let, kdy mu ji dal otec, proto ho otázka zarazila.

„Otec mi ji dal, jako dar k prvnímu honu ovcí na pastvu, pane,“ snažil se odpovědět, co nejslušněji uměl. Podle hlasu a oslovení poznal, že je osoba v hávu starší než on. Odkášlal si, a ještě doplnil polohlasem: „Hledáte něco? Přeci jen každý mou farmu nezná,“ poslední slovo spolkl, ale stejně by to rád věděl.

„Víš, na obloze mi přistály nové hvězdy a ty mě poslaly sem ke svému pastýři,“ po posledním slově natáhl ruku a vrátil mladému muži jeho hůl. Odkryl svou tvář a bělostné vlasy. Měl z něj

podivný pocit, jako kdyby ho už někdy viděl. Dřevo v jeho ruce se začalo třást a snažilo se mu něco říci. Pohlédl dolů a pod posledním znakem vznikaly nové rýhy.

„Možná by se hodilo ti to vysvětlit. Každý z nich má v sobě kus ze svého předchozího majitele. Ovšem získat je to těžké, sama zvířata poté co zahynou musí označit svého člověka za dobrého. Má návštěva, proto není náhodná,“ hovořil i přesto, že netušil, zda ho pastýř poslouchal. Sledoval, jak se řezy mění v tvary. Bylo jich potřeba mnoho, neboť to bylo velmi detailní.

„Proč vlastně?“ zeptal se muž, ale příliš pozdě. Cizinec zmizel a ponechal ho osudu. Nemohl spustit zrak z toho, co se dělo. Vznikal jeho vlastní znak a netušil, čím si to vlastně zasloužil.

Ještě několik minut byl mimo. Ovšem slunce nečekalo a vyšlo nad obzor příliš rychle. Ovce odmítaly vyjít z chladného domova, což byla první prohra pro jeho duši. Nesplnil svou povinnost. Dvě ze stáda přišly až k bráně a nechaly se hladit od svého majitele. Muž je pojmenoval Uhel a Popel, protože jedna z nich měla šedivý obličej a u toho druhého vlastně ani nevěděl proč.

Měl k nim takový vztah, protože byly úplně první, které měl. Navíc strávil mnoho nocí, aby je krmil mlékem. Matka je nechtěla, a tak musel nastoupit on. Dotkl se jich holí. Cítil, že je to správné. Během toho se znovu rozzářila a na nebi se dotvořilo souhvězdí Pastýře. I když mělo osm hvězd.

Ta poslední nebyla zřejmá, ale jeho milovaný Ryzák byl již starý a předtím, než cizinec odešel, tak ho odvázal a odvedl s sebou. Jeho pán totiž netušil, že již nějakou dobu trpěl bolestmi, které však nedával najevo, i když kvůli nim padal na zem ve stáji. Okolo srdce to cítil. Sedl si proto na zem, vytáhl píšťalku a začal hrát směrem k nebi. Doufal, že se to dostalo až nahoru. Jeho mohutné a klidně tělo našel až o pár hodin později, kdy již jeho tváře nebyly mokré od předešlých slz.

I ve vzduchu bylo cítit podivné napětí. Příroda to tušila a zahalila se do temných mračen. Plakala pro své děti a zvala je zpátky k sobě. Muž od té doby píšťalku uchopil pouze v noci, kdy viděl souhvězdí Pastýře zářit na noční obloze.

3/22 Oni jsou tak pozadu? A co jako?

Kdo má doma dítě školou povinné, ví, že občas rodiče zažívají perné chvílky. Jsou pod tlakem. Rodiče i děti.

“A co už u vás ve škole berete? Už jste brali energetické suroviny? Ne? To u nás ve škole už dávno!”

“Aha, a co matika? Už děláte zlomky? Ne? To si děláš srandu! To jsou tak pozadu?”

Takové rozhovory rodiče obvykle přivádí k šílenství a často také k myšlenkám na změnu školy, která je "tak pozadu v učivu". A když ještě ke všemu potomek není zrovna studijní typ, to potom nastává doma hotové pekličko. Jako třeba u nás. Přírodověda ve čtvrté třídě. Kytky sice našeho synátora zajímají, ale co je moc, to je moc. Luční trávy ho zrovna neberou a výsledkem je večerní vysedávání nad poznávačkou. Srha laločnatá, bojínek luční, kostřava, lipnice luční, psárka polní, pýr plazivý. Jak si to zapamatovat? Bojínek - jako že se bojí přece! Druhý den ráno písemma.

"Tak co, jak to dopadlo?" odpolední dialog směřuje ke školním (ne)úspěchům.

Rezignovaně mi podá opravenou písemma z přírodovědy. Beru si ji z upoceně ručičky. Za tři. Propukám v zoufalý smích. Tři chyby. Místo bojínek luční čtu dětským kostřatým písmem STRAŠPYTEL OBECNÝ. Mnemotechnická pomůcka selhala. Trošku se bojím zeptat, co se bude dít ve škole na druhý den, ale nevyhnu se tomu. Vlastivěda. Kraje ČR a slepé mapy. Usedáme ke stolu. Pohoří, řeky, města, hrady. Bezděz. Jak to udělat, ať si ho náš odpůrce vzdělávání zapamatuje? Výlet do Čech nestihneme. Po dvou hodinách přípravy do školy rezignovaně skládá věci do školní tašky. To bylo zase odpoledne. Padne do postele a okamžitě usíná. Na druhý den nacházím v aktovce slepou mapu se známkou za tři. Oko mi padne na značku hradu zakreslenou na místě hradu Bezděz. Čtu: STRACHOPUDIČ. No nic. Má bohatou fantazii a je třeba se nehroutit nad tím, že si jde svou vlastní cestou, která holt není dlážděná samými jedničkami.

Před námi další odpoledne plné školních úkolů a povinností. A tu mi to dochází. Jasně, příprava do školy nutná je. Ale co je moc, to je moc. Opravdu chci, aby můj synátor reagoval na můj příchod domů panikou, že zase začne to školní peklo? Matka tyranosaurus rex? Nene! Na to musím jít jinak. Přehodíme kousek povinností na tatínka.

"Ahoj, tak kam dneska půjdeme? Co třeba do lesa? Můžeš si s sebou vzít auto a uděláme si krásnou odpočinkovou procházku."

Úžas v očích mého milého dítěte mě až rozesměje a padá za mne balvan napětí. Na co bude vzpomínat, až vyrostete? Na společné zážitky. Na čem budeme stavět? Na

vztahu, který jsme si spolu vybudovali. Tak to je, musím to zdravě nakombinovat. Já dnes procházka, tatínek večer angličtina. Tak ať se stane. Hezky si to rozdělíme, ať to přežijem.

Procházka klapla, přicházíme spokojeni domů. Tatínek přebírá štafetu a hurá na angličtinu. Já do kuchyně a rychle připravit večeři. V duchu si lebedím, jak jsem to krásně vymyslela. Na co to dítě přetěžovat? Proč se učit dvě hodiny denně? Klidně mu stačí hodinka a každý den s jedním rodičem. Potom budeme všichni v pohodě! Jsem prostě skvělá! Říkám si tajně uvnitř v hlavě. Jen slabounký hlásek mi našeptává, ať se jdu postavit za dveře synova pokoje a aspoň trošku se zaposlouchám, jak to klukům jde. Pokládám hadr a jdu na to. Potichu vejdu do chodby a přitisknu ucho na dveře.

“Krucci tak už si to zapamatuj!” hřmí hlas mého muže, takže vůbec není nutné mít ucho na dveřích, slyším i tak dost. “ Prostě když někomu chceš říct, že je debil, řekneš devil - to je ďábel!” A smích.

Sakra, co se to ti chlapi učí? Stěží jsem se ovládla, abych dveře neotevřela. A dobře jsem udělala. Za hodinu vyšli z pokoje. Věci připraveny, úkoly hotové, příprava na písemku z angličtiny dokončena. Jak tohle ti chlapi zvládli za hodinu?

A tu mi to došlo. Být víc nad věcí. Zárukou úspěchu nejsou samé jedničky. Mnohem důležitější, než ty jedničky, je pohodová atmosféra. A hlavně - dětství našich dětí nám už nic nevrátí, uteče to a když se necháme svázat jen povinnostmi a urputnou cestou k výkonům, štěstí nám to určitě nepřinese.

3/23 C'est la vie

Z pověření nejmenované televizní stanice jsem se vydala natočit reportáž z psychiatrické ambulance v jednom nejmenovaném městě, ulici a zdravotnickém zařízení.

Přišli jsme sem – já a můj kameraman – v nadějném očekávání hamletovsko-švejkovsko-orwellovských epizod ze života lidí různých věkových kategorií, narušených syndromy socialistického rozpolcení osobnosti, vyhořením a depresiemi z

účinků dravého kapitalismu i vizí pochmurné globalistické budoucnosti. Již při příchodu nás vítají divoké skřeky a dunivé údery, ozývající se z ordinace.

„Kdo je tam?“ ptá se poněkud zaraženě kameraman, instinktivně objímaje ochranným pohybem svoji drahocennou kameru.

„King Kong. Tedy – Joska. Domnívá se, že se nachází v džungli na pustém ostrově. I když zákon džungle vládne i tady a opuštění jsme vlastně všichni. Zbláznil se však spíše z přemíry hollywoodské produkce, jež nás již po léta denně atakuje,“ odpovídá postarší muž s pěstěným plnovousem a zeleným věncem na hlavě.

„A kdo jste vy, prosím?“ táži se já s velkým zájmem, ba sympatií.

„Sokratés jméno mé. Filosof, jenž se opovážil říci, že demokracie je nejhorší způsob vlády. Za to jsem byl nucen vypít číši nikoli bolehlavu, ale hořkosti z nálepky blázna až do dna.“

Kameraman se mezitím vzpamatoval a začal konat svou práci.

„Tento kolega je mi velice blízký,“ praví jiný pacient podobně ušlechtilého vzhledu, sedící poblíž dveří. „Jsem historik a od doby, kdy jsem uviděl jevy a události v pravém světle, dostavila se u mne kognitivní disonance a hluboká deprese. Ani útechy psychologa a silné medikamenty nepomáhají.“

„Proti depresím je nejlepším prostředkem alkohol,“ ozve se vyšeptalý hlas hubeného muže u okna. „Jsem zapřisáhlý alkoholik a vlastenec. Kdo nechlastá, není Čech. Počkám na vás všechny pak venku a půjdeme se napít na katastrofickou budoucnost, kterou nám chystají různí spiklenci včetně globálního oteplování.“

Rozhostilo se zakřiklé a ostražité mlčení.

„Nerozvíjejte zde žádné konspirační teorie,“ rozhorluje se žena celá v černém, ač není řeholnicí. „Bůh vše nejlépe řídí a má vždy pravdu. Je tomu tak už několik tisíc let. Byla jsem při tom, když stvořil Zemi.“

„Pánbůh s námi,“ zalomí zoufale rukama historik – vědec, znalý skutečnosti a obrátí zraky v sloup. Dámu to evidentně potěší a vrhne na něho vděčný, téměř zamilovaný pohled.

„Alláhu akbar!“ zvolá hned na to mladík s arafaťákem kolem krku, leč s modrýma očima a rezavými vlasy. „Já vždycky říkám, že Bůh je veliký a politika svinstvo. Ale jinak jsem pacifista.“ Usměje se na nás jako batole.

Osazenstvo čekárny, nadskočivší úlekem při slovech Alláhu akbar, souhlasně přikyvuje.

„Zatraceně, pojďme pryč,“ zaskučí mi do ucha kameraman. „Už toho mám plné zuby a začínám cvokatět taky.“

„Vydrž, brácho, ještě není konec všech dní a naší práce. Musíme ještě kontaktovat osobu hlavní, to jest lékaře.“

Z ordinace mezitím vychází Joska – King Kong, držící něžně v mohutné dlaní barbinu. Upírá na ni oči plné lásky a blaženě se usmívá. Šťastný to člověk!

Vystřídají se ještě dva tři pacienti, když do čekárny vstoupí vysoký štíhlý muž v divadelním obleku, respektive brnění. Vypadá vznešeně a krásně. Don Quijote de la

Mancha. Kupodivu se nikdo nesměje. Obřadně pozdraví, rozhlédne se a jeho zrak spočine na mně. „Vzácná paní,“ osloví mne uctivě a laskavě, „jste podobna mé drahé Dulcinei, o níž stále sním. Sním o lásce, krásnu i o hrdinství a velikých činech, hodných pravého člověka. Ostatně, život je sen, jak praví básník. Kdo neumí snít, jako by nežil, není-liž pravda?“ Jeho hlas je jemný a vábný a zní jako z jiného světa.

„Statečný rytíři, nejste-li snad šlechtic rodem, jste určitě šlechticem ducha,“ odpovídám do hrobového ticha. „Proto jste se dostal až sem?“ pokračuji a začínám se rozčilovat. „Musí být člověk registrovaným bláznem, aby alespoň někteří rozpoznali krásu jeho duše? Pojdte, přáteli. Tady není místo pro vás. Vraťte se do své nádherné vyšší dimenze, která většině z nás již unikla.“ Beru jej za ruku a odvádím z čekárny.

„Kam jdeš?“ křičí za mnou vztekle kameraman. „Zbláznila jsi se?“

„Ano!“ volám zpátky povzneseně.

„A co náš rozhovor s doktorem?“

„Žádný nebude!“

V tom okamžiku však vyletí z ordinace sám psychiatr: „Co je to tady za kravál?“ ječí.

„Kdo jste vy dva?“

„Jsme z televize a rádi bychom...“ pípne kameraman.

„Ven!“ zaře léčitel a inženýr lidských duší. „Žádné další blázný tu nepotřebuji! A už vůbec ne z televize. Ven!“

„Natočil jsi i tohle?“ ptám se se sadistickou rozkoší, když už jsme na ulici.

„Bodejt! To bude bomba, uvidíš!“

A byla. Její výbuch nás oba vymrštil z redakčních židlí až na dlažbu. C'est la vie.

3/24 Marcibila, dobrý duch Krušných hor

Přes křižovátku lesních cest u Měděnce, nedaleko skalních útvarů, kterým se říká Sfinxy, protože je připomínají, šel ztěžka starý muž. Opíral se o hůl a když míjel mohutný smrk, zastoupil mu znenadání cestu mladíček. Byl dost zanedbaný a divoce se rozhlížel, zda není v okolí ještě někdo.

„Co máš v tom batohu dědku?“ zavrčel a strhnul starci malé zavazadlo. Zároveň mu zručně volnou rukou sáhl do vnitřní kapsy bundy. Vytáhl omšelou peněženku a bylo zřejmé, že to nedělá poprvé. Batoh vysypal na zem a nohou prohrábl pár věcí. Otevřel peněženku a zklamaně z ní vytáhl drobné mince.

„Koukej toho nechat, ty lotře! Copak chceš najít?“ řekl rozrušený muž.

„Nekecej a naval prachy,“ zařval kluk a zacloumal staříkem.

Ten spadl do trávy vedle cesty a obličej se mu stáhl bolestí. V té chvíli k nim z lesa prostoupila hustá mlha. Chuchvalce toho záhadného skupenství vody zaplnily prostor.

Obrysy stromů se pomalu ztrácely a objevila se žena s podivně rozevlátými vlasy.

Vypadaly jako cáry mlhy.

Absurdnost celého výjevu dovršilo to, že se začala nahlas smát. Ten zvuk rezonoval snad s každou kapkou vody. Znělo to spíš jako vodopád, nebo cinkání.

Náhle ztichla, sehnula se ke starci a opatrně ho postavila na nohy. Obrátila se na mladého a ten začal couvat.

„Co ode mě chcete? Jen si tu tak povídáme. Kdo vlastně, sakra, jste?“

„Jsem ta, kdo jsem. V horách cítím zlo na sto honů. I mně se stalo kdysi bezpráví. Krutý člověk mě připravil o štěstí. Hory mě ukryly a hýčkaly jako vlastní matka. Jsou to již věky. Jmenuji se MARCIBILA,“ zaburácelo jméno a divná ozvěna ho nesla dál a dál.

„Už nikdy nezkoušej v Krušných horách okrást slabšího, slyšíš?“ přiblížila svůj obličej neurčitého tvaru těsně k mladíkovi.

Ten se dal na útěk z kopců, běžel a běžel.

Mlha se stáhla zpět mezi smrky a na lesní cestě zůstal stát překvapený pocestný.

Sebral ze země své věci a hůl. Pomalu pokračoval v cestě a po chvíli se ohlédl.

„Myslel jsem si, že si tě lidé vymysleli, protože jim to pomáhá věřit ve vítězství dobra. Děkuji ti za pomoc, paní.“

A co vy, milí čtenáři? Potkal jste někdo ducha Krušných hor? Nahoře nad Loučnou v krásném údolí u trosek Königova statku je socha Marcibily s mlhou v náručí. Vypravte se tam za ní. Stojí to za to.

3/25 Příběh tonoucího

Jednoho zimního dne jsme šly společně ze školy – já a moje kamarádka Dana. Bylo nám dvanáct let a svět se nám zdál úžasně obrovský a plný dobrodružství. Často jsme rády chodily parkem, protože Dana bydlí v Miřeticích, což je obydlená čtvrť, kterou se starým městem spojuje tzv. Tunýlek. Vypadá to tam tajemně, možná trochu strašidelně, ale my se nebojíme. Když jdeme právě tudy, čas, který spolu můžeme strávit, je delší.

Toho dne jsme vešly dolní branou do parku a už z dálky jsme zahlédly hlouček lidí u rybníka. Zaujalo nás to, a tak jsme šly blíž. Obvykle právě na tohle místo chodily děti bruslit a klouzat se, když byla řeka zamrzlá natolik, že to bylo bezpečné. Teď se na břehu srotil dav lidí a my jsme se domnívaly, že jsou to rodiče dětí, které bruslí na ledě.

Ale na rybníku nikdo nebruslil. Zahlédly jsme jen jednoho chlapce, který se topil a marně čekal, až mu někdo pomůže na břeh. Nikdo se však k tomu neměl.

Divily jsme se, že tam všichni jen stojí a koukají na něj, zatímco marně bojoval o život. Aniž jsme se nějak domlouvaly, sundaly jsme obě školní brašny, přiběhly jsme ke břehu a po břiše jsme se plazily k topícímu se. Byl vyplašený a vyčerpaný. Teprve zblízka jsem dokázala odhadnout jeho věk – mohlo mu být tak sedm let.

Lezly jsme s Danou za sebou, nejdřív jedna a pak druhá, aby led nepovolil i pod námi. Strach jsem neměla, chtěla jsem tomu mokrému uzlíčku v ledové vodě pomoci. Vězel tam až po krk a marně se snažil vydrápat nahoru. Společně se nám ho však podařilo vytáhnout a dopravit ke břehu, kde pořád stáli zvědaví čumilové.

Ještě dnes si vzpomínám, jak mě překvapilo, když jsem vzhlédla a viděla v oknech hotelu Slavie spoustu dalších, zvědavých hlav. Nikdo se však neměl k tomu, aby přišel a pomohl nám.

Kluk brečel. Po chvíli jsme z něj dostaly, že když se pod ním led probořil, seděl na saních. Byly prý úplně nové. Saně samozřejmě zůstaly pod ledem. Nebyla šance, že bychom je dokázaly vytáhnout. Odváděly jsme ho domů a marně jsme ho utěšovaly. Báł se, že dostane na zadek právě kvůli saním.

Když nám jeho maminka otevřela dveře, místo, aby se zděsila, že se její syn mohl utopit, a snažila se ho co nejdříve zahřát a zahrnat do tepla, hubovala právě kvůli saním.

Kolik že stály a že byly nové. Necháपालa jsem to a Dana vypadala taky hodně otřeseně. Co záleží na nějakých saních, když jde o život dítěte? Samy jsme byly dětmi, ale nejradyji bychom jí řekly, co si o tom myslíme. Ona se však s námi moc nebavila a my jsme na nic nečekaly a raději jsme odešly.

Ani doma mě nikdo nepochválil. Ne, že bych to čekala, ale přece jen – zachránili jsme tomu klukovi život. Bez nás by se možná utopil. Copak to dospělí necháपालou? Maminka mou letmou zmínkou o topícím se klukovi v parku přešla mlčením. A já jsem se k tomu už potom nevrátila.

A proto nás s Danou překvapilo, že ve škole o našem hrdinském činu už věděli. Sám ředitel to nechal vyhlásit rozhlasem a přede všemi nás pochválil. Ještě dnes cítím hrdost a vzpomínám na úlevu v očích kluka, který se topil za přihlížení spousty dospělých a musely ho zachránit dvě malé holky.

3/26 Řecká máma

Maminka byla krásná, silná, pracovitá, temperamentní – prostě řekyně každým coulem. Jenže bydlela v Čechách. Česky mluvit zpočátku neuměla, přesto si brzy našla kamarádky a učila je vařit řecká jídla a poznávat řecké zvyky. Každému nezištně pomohla. Lidé si ji oblíbili. Byla stále veselá, přestože jsme měli bídu a hlad. Sama byla na práci, domácnost, na pořádek, na smutky i na radosti. Večery jsme netrávili jako dnešní děti. Nebyly počítače, telefony, facebooky. My, děti, jsme chodily spát se slepicemi. Maminka ještě po večerech spravovala naše roztrhané oblečení při petrolejce. Seděla schoulená u stolu, šila nebo pletla. Do postele se dostala pozdě – většinou když přišel táta z práce nebo z hospody. Po válce se lidé chtěli radovat. Scházeli se v hospodách, zpívalo se i tančilo. Můj táta tam byl denně. Měl radost, že už není válka, chtěl zapomenout na bombardování, střílení.. ale neuvědomoval si, že má taky rodinu. Většinu peněz tam propil. I v jiných domácnostech to takhle chodilo. Kamarádi, zábava a láska. Po válce se rodilo moc

dětí. U nás čáp přinesl každý rok dalšího sourozence. Takže nás nakonec bylo šest dětí, které byly živé a hladové.

Jednou přišel befel od státu, aby všechny po válce narozené děti navštívily dětského lékaře. Měl být zjištěný jejich zdravotní stav a provedena kontrola kyčlí. V čekárně se sešlo sousta maminek, ani se tam všechny nevešly a některé stály i s dětmi na chodbě. Taková spousta miminek, batolat, to byl rachot. Všechny plakaly, křičely, ošívaly se, poskakovaly. Nikdo nevydržel na místě. V čekárně byl blázinec, sestra neustále maminky prosila o klid. Dětem to bylo jedno. Jen my byli všichni ticho, leželi jsme a podřimovali. Maminky kroutily hlavami... jak je to možné? Cože to je za zázračné děti? Pořád spí, a ani jim nevadí rámus...Doktor nás dával všem za příklad, ukazoval ostatním, že to jde i bez rámusu... ale jen do té doby, než jsme přišli na řadu. Máma vešla do ordinace, doktor se usmíval a povídá: „Mariko, ty tvoje děti jsou skvělé. Hodné, klidné, tiché...“ a pak se nad nás naklonil. To neměl dělat. „Co to je?“ zařval, když ucítil ten silný odér. „To je pivo? Ježíši, vždyť oni jsou ožralí...“

Máma sklonila hlavu a přikývla. Pracovala totiž ve cvikovském pivovaru a tam každou sobotu fasovala světlé i tmavé pivo. A protože se bála, že jí budeme dělat v čekárně ostudu a budeme křičet, vzala jedenu pivní láhev, navlékla na ni velký dudlík s dírou a dala nám všem cucnout černého piva. Dávku nijak neodměřovala, takže se stalo, že jsme spali i dva dny. „Ale pane doktore, takhle máte klid, v klidu je prohlédnete a já se nestresuji“, řekla naše mamka.

Doktor pozvedl obočí, nadechl se, něco zamumlal a jal se nás postupně vyšetřit. Co zjistil? Že jsme zdraví, silní a spokojení. A na nás to pivo následek nezanechalo jen jsme občas spali trochu déle, než je v Čechách zvykem.